

PRIMORSKI DNEVNIK je začel izhajati v Trstu 13. maja 1945, njegov predhodnik PARTIZANSKI DNEVNIK pa 26. novembra 1943 v vasi Zakriš nad Cerknem, razmnožen na ciklostil. Od 5. do 17. septembra 1944 se je tiskal v tiskarni »Dobrodo« v Govcu pri Gorenji Trebuši, od 18. septembra 1944 do 1. maja 1945 pa v tiskarni »Slovenija« v gozdu pod Vojskem pri Idriji. Bil je edini tiskani partizanski DNEVNIK v zasluženi Evropi.

DRUGI DAN OBISKA AMERIŠKEGA PREDSEDNIKA V PEKINGU

Proces Valpreda

Štiriurni pogovor med Nixonom in Čuenlajem o kočljivih vprašanjih dvostranskih odnosov

Nobenih uradnih vesti o vsebini pogovorov - Srečanje med Rogersom in Či Peng-fejem - Baletna predstava za ameriške goste - Danes nadaljevanje uradnih pogovorov

PEKING, 22. — Štiri ure je trajal današnji, drugi sestanek med ameriškim predsednikom Nixonom in kitajskim premierom Čuenlajem. To je bil spet odlok od vnaprejšnjega dogovora, po katerem bi moral sestanek trajati le polovico časa. To pa je tudi dokaz, da so ameriško-kitajski pogovori stopili v novo fazo preverjanja stališč o pomembnih vprašanjih po večeršnjih prvih stikih, ko se po vsej verjetnosti niso lotili konkretnih problemov.

Sestanek med Nixonom in Čuenlajem je bil popolnoma na sedežu ljudske skupščine. Udeležili so se ga Henry Kissinger ter njegova pomočnika Winston Lord in John Holdridge za ZDA, za Kitajsko pa namestnik zunanjega ministra Čiao Kuan-hua (ki vodi delegacijo svoje države v OZN) in član politbiroja Čien Jing. Slednji velja za enega najprejanejših in najbolj izkušenih kitajskih pogajalcev, saj je bil že pred petindvajsetimi leti ob Maočetungovi strani na pogajanjih s Čang-kaškovi zastopniki.

O poteku srečanja pa ni niti najmanjše vesti. Glasnik Bele hiše Ronald Ziegler ni hotel odgovorjati na vprašanja ameriških novinarjev, pač pa se je omejil le na napoved, da bo jutri na sporedu tretje srečanje. Tudi to srečanje bo v popoldanskih urah v prostorih ljudske skupščine na trgu Tien An Men. O vse-

bini pogovorov obtažajo torej le domneve: Nixon in Čuenlaj naj bi med drugim govorila o možnosti vzpostavitve »vroče linije« med Washingtonom in Pekingom, podobne oni, ki veže sovjetsko in ameriško prestolnico. Ključna problema ameriško-kitajskih odnosov pa ostajata Formoza in Indokina: verjetno je, da je bil tudi o tem danes govor, tu pa je res nemogoče domnevati, če je sestanek privedel do zblizanja stališč. Verjetno je Čuenlaj postavil tudi vprašanje formalne normalizacije odnosov med Washingtonom in Pekingom, med katerima še ni diplomatskih odnosov, (kar je povzročilo nemalo pregovorov izvedenec za protokol). Iz večeršnjih zdravice kitajskega ministrskega predsednika in iz dejstva, da glasilo kitajske KP objavlja danes z velikim poudarkom načela iz Bandunga o mednarodnih

odnosih, se da sklepati, da si kitajski voditelji želijo urediti to vprašanje brez rešitve katerega si je nemogoče zamisliti konkretno izboljšanje odnosov med Kitajsko in ZDA.

Vzporedno s srečanjem med Nixonom in Čuenlajem je v neki drugi dvorani ljudske skupščine potekel pogovor med ameriškim državnim sekretarjem Williamom Rogersom in kitajskim zunanjim ministrom Či Peng-fejem. Tudi o poteku tega pogovora ni niti najmanjše vesti.

Zjutraj ni imel Nixon nobenih uradnih obveznosti. Ostal je v svoji rezidenčni hiši, kjer se je posvetoval s svojimi ožimi sodelavci ter izmenjal vtise o večeršnjih srečanjih. Nixon je tudi opravil redne predsedniške posle ter več časa posvetil branju dokumentarnega materiala o Kitajski, ki ga je prinesel s sabo iz ZDA.

Ameriški dopisniki niso zato imeli drugega dela, kot da so spremljali Nixonovo soprogo pri njenih obiskih v kuhinji hotela Peking in v živalskem vrtu. Marsikdo je opazil, da si je Pat Nixon za svoj prvi stik s kitajsko stvarnostjo izbrala prav hotelsko kuhinjo. Sama »first lady« je razložila, da je navdušena nad kitajsko kuhinjo in da bi se rada naučila pripraviti »rao na pekinski način«. V hotelu so predsednikovo ženo sprejeli izredno prijazno in gostoljubno ter ji dali vse informacije o skrivnostih kitajske gastronomije. Pozneje si je Pat Nixon ogledala veliko palačo ter občudovala krasne vrtove, polredeno jezero in razkošni dvorci cesarice Tzu Hsi.

Zvečer pa so kitajski gostitelji pripravili Nixonu in njegovi ženi baletno predstavo »Rdeči ženski orkester« v izvedbi baleta pekinske drame. Predstavi, ki jo je neposredno prenašala tudi ameriška televizija, je prisostvovala tudi Maočetungova žena Čiang Čien. Prisotni so bili še Rogers in Čuenlaj z ženo. Balet prikazuje zgodbo mlade kmetice z otoka Hainan, ki se upre zemljiškemu gospodu ter najde svoj dom v revolucionarnem »rdečem ženskem orkestru«. Nixon in njegova žena sta po predstavi dolgo plesala, izvajalci pa so predsedniku odgovorili s kratkim aplavzom. V večer je potekel v zelo prijetnem vzdušju.

WASHINGTON, 22. — Približno poldrugi milijon lir so morali plačati ameriški listi, ki so ob pričetku Nixonovega obiska poslali svojega dopisnika na Kitajsko. Vse seveda stane potovanje: od 2300 do 2400 dolarjev (milijon tristo do milijon štiristo tisoč lir). Razmeroma poceni pa je bivanje v Pekingu: en teden v hotelu stane približno 150 dolarjev (90 tisoč lir).

Na Formozi pa je tisk, ki je v preteklih dneh skrajno skopo poročal o obisku, posvetil danes dolge članke in komentarje (povsem negativne) o Nixonovem prihodu v Peking. Značilno je, da listi objavljajo več slik o prihodu ameriškega predsednika v letališče v Pekingu, na katerih pa je videti samo člane ameriške delegacije, medtem ko so kratkoma rezali iz slik kitajske funkcije. Te fotografije pa je o obisku zelo skopo poročala ter ni objavila nobenega filma.

Z baletne predstave v dvorani ljudske skupščine. V prvi vrsti sedijo (z leve) Rogers, Čuenlaj, Nixon, Maočetungova žena, Pat Nixon in Čuenlajeva soproga (Telefoto ANSA - UPI)

JUTRI RAZPRAVA O ZAUPNICI V SENATU

Vlada je potrdila dosedanjih 32 demokristjanskih podtajnikov

Tržačan Belci ostal podtajnik za zunanjo trgovino - Spori v vodstvu PSDI - Govorice o manevrih z misovskimi senatorji

RIM, 22. — Danes se je prvič sestala enobravna Andreottijeva vlada, ki je imenovala 32 demokristjanskih podtajnikov. Andreotti je to čer prebradel z zelo enostavno rešitvijo, tako da je imenoval vseh dosedanjih 32 demokristjanskih podtajnikov, ki so po veliki večini ostali na svojih mestih in ni imenoval nobenega novega. Podtajniki bodo prisegli pri predsedniku vlade jutri ob 12.30 v palači Chigi.

Vlada je imenovala naslednje podtajnike:
Predsedstvo vlade: posl. Franco Evangelisti.
Predsedstvo vlade: z zadolžitvijo za upravne reforme: posl. Aurelio Curi.
Zunanje zadeve: posl. Mario Padini in posl. Angelo Salizzoni.
Notranje zadeve: posl. Adolfo Sarti in posl. Ernesto Pucci.
Sodstvo: posl. Emilio Pennacchini.
Proračun: posl. Dario Antognozzi.
Finance: posl. Luigi Borghi in sen. Barbara Logiudice.

Zaklad: posl. Antonio Visaglia, posl. Giuseppe Sinesio in sen. Benvenuto Piccardi.
Obramba: posl. Vito Lattante.
Sodstvo: posl. Elio Rosati in sen. Giovanni Zonta.

Javna dela: posl. Vincenzo Russo.
Kmetijstvo: posl. Attilio Iozelli in sen. Giovanni Venturi.
Promet: sen. Onorio Cengarle in posl. Sebastiano Vincelli.
Pošte in telekomunikacije: posl. Bernardo D'Arezzo.

Industrija: posl. Loris Biaggioli.
Delo in socialno skrbstvo: sen. Fernando De Marzi, posl. Leandro Rampani in posl. Mario Toros.
Zunanja trgovina: posl. Corrado Belci.

Trgovinska mornarica: posl. Vittorio Cervone.
Državne udeležbe: posl. Vincenzo Scarlato.

Zdravstvo: sen. Maria Pia Dal Canton in sen. Girolamo La Penna.

Turizem in predstave: sen. Renzo Formis.

V prejšnji Colombovi vladi je bilo skupno 55 podtajnikov in od tega 32 demokristjanov, 14 socialistov in 9 socialdemokratov. Andreotti je po vsej verjetnosti izbral najbolj enostavno rešitev, tako da je potrdil vseh dosedanjih 32 demokristjanskih podtajnikov in se s tem izognil polemikam, do katerih je prišlo ob imenovanju ministrov v njegovi enobravni vladi.

Za načelnika tiskovnega urada predsedstva vlade je predsednik vlade imenoval častnika Giorgio Ceccerinija.

Danes bi se morala sestati direktorja PSDI, so pa zasedanje odložili na jutri ob 10. uri. Kasneje so izdali kratko dvostrano uradno oporočilo odozlitve zasedanja, češ da na ta način omogočijo bolj poglobljeno proučitev perspektiv stranke v zvezi z možnimi predčasnimi volitvami. Dejanjsko pa gre za oster spor v stranki, ko sta se povežala Saragat in Tanassi, ki skušata izriniti Ferrija s tajniškega mesta, ki naj bi ga prevzel Tanassi. Saragat pa bi avtomatično postal dejanski predsednik stranke. Spor se je zaostril danes dopoldne, ko je Ferris na ožjem sestanku vodstva prečital osnutek svojega govora za sejo direktorja. Saragat se je ujezel in po svoji navadi naglo odšel s seje.

Na današnji seji je izvršni odbor MSI sklenil, da bodo glasovali v četrtek na seji senata proti Andreottijevi vladi, vendar v rimskih krogih vztrajajo, da gre za govorice, da bodo med glasovanjem misovski poslanci izgubili iz dvorane, kar bi obžalno odločilo o usodi nekakega drugega senatorja. Morda omogočilo Andreottijevi enobravni vladi, da dobi večino. Vseh senatorjev je sedaj 324, za Andreottijevo vlado bo

glasoval 137 demokristjanov in 17 liberalcev, proti pa bi morali vsi ostali, tako da Andreotti ne bi prejel zaupnice, vendar pa zadostuje že zelo lahek premik glasov, ki seveda lahko pridejo samo s skrajne desnice in bi Andreotti zaupnico v senatu prejel. Gre za načrte dolgoročne dela KD, ki želi, da se razprava v parlamentu čim bolj podaljša, saj bi se moral Andreotti — v primeru, da prejme v senatu zaupnico — predstaviti tudi v poslanski zbornici, kjer pa je zaradi drugega razmerja sil tak manever neponovljiv. Vendar pa bi s tem izgubil nekaj časa, ki bi ga stranka lahko izkoristila za pripravo volitev. Gre pa tudi za politično plat vprašanja, ko bi bilo nekoliko manj nerodno iti na volitve z vlado, ki bi vsaj v eni zbornici parlamenta prešla zaupnico in bi bil tudi Leone v lažjem položaju.

Danes se je sestala poslanska zbornica in je odobrila štiri vladne zakonske dekrete, ki se nanašajo na: podaljšanje fiskalnega režima za petletne izdelke, podaljšanje dejavnosti avtonomne ustanove neapeljskega pristanišča, predajanje upravnih poslov deželam in končno na fiskalne olajšave za zasebne gradbenike.

Danes se je pričela seja direktorja PSDI, na kateri je poročal najprej namestnik tajnika Mosca o volilnih pripravah, nato pa so obravnavali sestavljanje kandidatnih list. Seja socialističnega vodstva se bo jutri nadaljevala.

Danes se bo v glavni dvorani rimskega porotnega sodišča pričel proces proti Pietru Valpredi in ostalim pripadnikom anarhističnega kroga »22. marec«. Zaradi političnega pomena bombnih atentatov v Milanu in v Rimu gre brez dvoma za najpomembnejši proces v povojni Italiji.

Dogodki, ki so privedli pred sodišče Pietra Valpreda in ostale obtožence, so vsem dobro znani in ni potrebno, da jih podrobno obnavljamo. Omeniti pa je treba, da atentati v Milanu in v Rimu niso bili tako nepričakovani za tistega, ki je pozorno sledil dogodkom leta 1969 v Italiji. Že v prvih dneh tistega leta se je začelo govoriti o bodoči »vroči jeseni« in o nevarnosti, ki jo bodo delavski boji predstavljali za italijansko industrijo in gospodarstvo sploh, nato pa je prišlo do prvih bombnih atentatov, katerih število se je polagoma stopnjevalo, kot je narasla moč in samozavest delavstva. Desničarski tisk je sprožil izredno veliko kampanjo proti delavskemu gibanju in predvsem proti sindikatom in tudi v vladnih krogih so spetno izbrabili teorijo dveh ekstremizmov, da so pošteno udrinili po levici. Po smrti policijskega agenta Antonia Annarumme v Ulici Larga in po pokolu v banki na Trgu Fontana pa se je gonja proti delavskemu gibanju še podesetela in tudi zmerni desničarski

tisk je začel odprto pisati o potrebi po »močni vladi«, marsikdo pa je celo zahteval predsedniško republiko. Vprašanje je, kako bi se razvil politični položaj, če bi se na pogrebu milanskih žrtve ne pojavilo 200 tisoč delavcev, ki so s svojim resnim in zrelim zahtevanjem in s tako številno prisotnostjo preprečili vsakršno provokacijo desnice. Kdor je postavil bombe pa je kljub temu dosegel svoj namen, kajti os italijanskega političnega življenja se je premaknila na desno.

Preiskovalni organi so začeli takoj po atentatih iskati krivce v krogih anarhistov in v prvih urah jim je marsikdo nasledel. Šele po nekaj dneh in po treznem premisleku se je levica zavedala, da se trditve policije ne skladajo z dogodki, vendar kljub vsem pritiskom levčarskega gibanja so preiskovalni organi vztrajali na že vnaprej začetni poti: bombe so postavili anarhisti in amen!

Kakor je demokratični tisk pobijal njihove priče in dokaze, tako so preiskovalni organi vlekli, skorajda iz rokava, nove »superpriče«, ki so podpirale podirajočo se zgodbo obožbo proti anarhistom. Pri tem delu jim je krepko pomagal tudi desničarski tisk, ki se je polastil Valpredovega življenja in je skušal najti v njem dogodke, ki naj bi dokazovali, da je plesalec res tista krvooločna zver, ki je z užitkom postavila bombe v milanski banki.

Če danes pogledamo obtožnico proti bivšemu plesalcu, vidimo, da preiskovalni organi res niso storili koraka naprej, našli so »neka« podpornih stebrov za svoje trditve, priznati pa moramo, da so se zelo spretno izognili vsem sledem, ki bi jih lahko pripeljale do tega, da bi odkril krivca med fašisti.

Niso hoteli videti povezave med odkritjem prevarniške skupine Ventura v Trevisu in bombami v Milanu, precej jasne namigovanja na atentate v Milanu v tajnih dokumentih grških špijонов, ki jih je objavil angleški tisk, dokazov, ki so jih zbrali časniki demokratičnih časopisov. V tem obdobju je tudi skrivnostno izginilo dvanajst ključnih prič, ki bi lahko jasno razkrile povezavo med atentati v Milanu in v Rimu in fašističnimi organizacijami.

Po dveh letih preiskave in dan pred procesom ostajajo bistvena vprašanja, ki jih je sprožil pokol v milanski banki, še vedno brez odgovora. Zato je proces, ki se začel danes, zelo pomemben. Sodniki bodo morali nadomestiti organe, katerih naloga je bila, da najdejo krivce in pojasnijo okoliščine, v katerih je prišlo do atentatov. Vprašanje pa je, če bodo sodniki hoteli prevzeti to nalogo.

VOJIMIR TAVČAR

General Ljubičić v Romuniji

BEOGRAD, 22. — Jugoslovanski obrambni minister Nikola Ljubičić je včeraj odpoval na kratek prijateljski obisk v Romunijo, kjer je gost romunskega obrambnega ministra Iona Ionița.

Umrl kardinal Tisserant

VATIKAN, 22. — V ponedeljek zvečer je ob 20.50 umrl kardinal Eugen Tisserant dekan svetega kolegija, star 88 let, ki je že več mesecevbolehal zaradi slabega krvnega obtoka. Pokopali ga bodo v četrtek ob 11. uri.

Ob smrti kardinala Tisseranta ugotavljajo beograjski uradni krogi, da je prenehal biti srce ne samo visokega cerkvenega dostojanstvenika, temveč tudi prijatelja jugoslovanskih narodov. To prijateljstvo je pokazal posebno med drugo svetovno vojno, ko je kot dosledni antifašist zaradi svojega negativnega stališča do Paveličeve Hrvatske države, ki je uživala podporo takratnega papeža Pia XII., imel celo neprijetnosti. Tisserant je tudi po vojni s posebnim zanimanjem spremljal razvoj Jugoslavije in ob raznih priložnostih izrekel svoje priznanje in občudovanje delu in osebnosti predsednika Tita. Zelo pristrčno so ga sprejeli 1968. leta, ko je obiskal Jugoslavijo kot gost jugoslovanske akademije znanosti in umetnosti.

Med tem obiskom je Tisserant sprejel na Brionih predsednik Tito in ga odlikoval z redom jugoslovanske zastave z lentjo za izkazano prijateljstvo jugoslovanskim narodom. »Red, s katerim me je odlikoval predsednik Tito, bo zame najlepši spomin za vse, kar sem storil za vaše narode med prvimi in drugimi svetovno vojno, je ob tej priložnosti izjavil Tisserant in poudaril ogromni napredek Jugoslavije od njegovega prvega obiska 1923. leta.

Danes Jarring v Amanu v petek pa v Izraelu

NEW YORK, 22. — Na sedežu Združenih narodov so sporočili, da bo posredovalec OZN za Bliznijski vzhod veleposlanik Jarring jutri odpoval s Cipra, kjer se nahaja že nekaj dni, v Jordanijo na vabilo amanske vlade.

Po pogovoru z jordansko vlado bo Jarring v petek prispel v Izrael, kjer se bo srečal z zunanjim ministrom Aba Ebanom. Obisk Jarringa v Izraelu so danes uradno potrdili tudi v Tel Avivu. Čeprav izraelski časniki so danes pisali, da dvomijo v uspeh Jarringovega posredovanja za rešitev zapleta na Bliznjem vzhodu, vendar v političnih krogih menijo, da bo baje Jarring sporočil Ebanu, da namerava postaviti na Cipru svoj sedež, od koder bo lahko od blizu sledil dogodkom na Bliznjem vzhodu.

Protest častnikarske zveze proti obsodbam častnikarjev

RIM, 22. — Vsestranska zveza italijanskih častnikarjev je objavila sporočilo, v katerem ugotavlja, da se v Rimu nadaljuje ofenziva proti častnikarjem. Zveza pravi, da je v preteklosti opozorila na poudarjanje obsodbe v skladu z razsodbo sodnih oblasti in na razsodbo proti častnikarjem, v katerih je poudarjena kazenska odgovor-

nost za pisanje člankov, v katerih častnikarji izražajo izključno svoje politično mnenje, sodna oblast pa jih tolažila kot strahotivce.

Zveza se sklicuje na nedavno obdobje odgovorne urednice dnevnika »Il Manifesto« Luciane Castelline na šest mesecev zapora, ker je objavila kritično oceno neke razsodbe. Častnikarska zveza nato ugotavlja, da je položaj postal že dramatičen in da morajo čimprej vse politične sile in vlada dati konkretno pobudo za preklit tistih norm kazenskega zakonika, ki se tičejo tiska in ki so v nasprotju z dejanskim stanjem italijanske demokracije in republiške ustave. Častnikarska zveza je pozvala pravosodnega ministra Gonella, naj vlada sprejme zadevne ukrepe v skladu z tudi z obveznostmi in priporočili častnikarskih kongresov in vsestranskega sveta častnikarske zbornice.

PARIZ, 22. — Avstrijski kancelar Kreisky je prispel danes na obisk v Francijo, kjer se bo pogovarjal o nevarnosti gospodarskih in industrijskih težav v Avstriji, če ne bo prišlo kmalu do pridružitve Avstrije h gospodarski skupnosti. Iz Pariza bo Kreisky odletel v London, nato v Bruselj, Haag in Luksemburg, kjer se bo ustavil 2. marca. Datum obiska Rima se ni še določilo.

Kitajski časopisi o Nixonovem obisku

PEKING, 22. — Osrednji kitajski dnevnik Zennin Zibao ni v vseh zadnjih letih s tako čisto in s tako velikansko publiciteto podprval kitajsko tuje državnika, kot je to primer z ameriškim predsednikom Nixonom. Čez cele štiri strani se razprostira veliki naslov, ki se glasi: predsednik Maočetung sprejel predsednika Nixona. Vsa prva stran je izpolnjena z velikimi slikami namenjane Nixona in Maočetunga, ki vprašujejo upira pogled v svoja gesta.

Tudi vsa druga stran tega partijskega glasila je izpolnjena s poročili o obisku ameriškega predsednika. Članek je posejan z mnogimi slikami z večeršnjega sprejema na letališču, z banketa in z uradnih pogovorov. Časopis prinaša tudi polni seznam sinočnjih zdravice Čuenlaja in Nixona. Vendar so vsi naslovi poročil brez slaherne politične vsebine. Značilno je tudi, da bi vse nese dilo zavzelo komaj četrtil strani, vendar so ga zaradi številnih slik razvlekli kar na dve polni strani. Zdi se, kot da skušajo kitajski časopisi izbrisati nadomestiti pomankljivo pisanje o obisku dozdaj.

Tudi zunanje-politične strani partijskega glasila so danes povsem drugačne, kot so bile doslej. Nič več ni govor o ameriškem imperizmu, kar je bilo praksa vse do predvečeršnjim. Ko časopis piše o vojni v Vietnamu, ne omenja ameriškega imena, pač pa piše o »sovražnih silah«, ki da so prepele težke izgube.

Na tisti strani, kjer je Zennin Zibao po navadi objavil Maočetungovo misli o vlogi armade, o dosegahtju večjih uspehov v gospodarski graditvi, so danes objavili citat, ki se očitno nanaša na Nixonov obisk. Citat namreč priporoča vsem deželam sveta, naj izvajajo pet navel o spoštovanju ozemelske nedotakljivosti in suverenosti, nevmešavanju v notranje zadeve drugih dežel, da bi tako živele v duhu načel mirolnobnega sožitja.

Prebivalci Pekinga, ki včeraj niso pokazali nobenega zanimanja za obisk predsednika Nixona, so danes nasprotno v dolgih vrstah čakali pred prodajalnami časopisov ter kupovali Zennin Zibao in druge jutranje časopise, ki so jih v nekaj urah razprodali. Ob štirih popoldne ni bilo v cellem Pekingu najti enega samega časopisa.

Sovjetski tisk je nasprotno od kitajskega, podobno kot v prejšnjih dneh, posvetil Nixonovemu obisku v Pekingu zelo majhno pozornost. Pravda in drugi tujerazski se omejujejo na objavo večeršnjih kratkih sporočil agencije TASS o Nixonovem prihodu v Peking ter o njegovih pogovorih z Maočetungom in s Čuenlajem, in še to na notranjih straneh. Radio in televizija sta v vseh današnjih sporočilih zmožala vesti o obisku, samo zvečer pa so objavili šest vrstic dolgo vest agencije TASS o srečanjih med Nixonom in Čuenlajem ter med Rogersom in Či Peng-fejem. Severnovietnamski tisk še sedaj ni

objavil vesti o ameriško-kitajskih pogovorih. Značilno je, da je glasilo partije Nhan Dan na ugodnem mestu objavilo danes dolg članek o važnosti izbire semen. V Hanouju so medtem uradno demantirali govorice, ki so krožile v preteklih dneh, po katerih naj bi bila šest severnovietnamske delegacije na pariskih pogajanjih Xuan Thuy in njegov svetovalec Le Duc Tho v Pekingu. Po oblašeni glasnik je povedal, da Thuy še vedno v Parizu, Tho pa je v Hanouju in ne namerava vsaj za ta mesec, potovati v tujino.

V Albaniji so s precejšnjo zamud objavili vest o Nixonovem obisku. Šele danes je radio Tirana objavil agencijsko vest »Nove Kitajske brez vsakršnega komentarja.

Na Formozi pa je tisk, ki je v preteklih dneh skrajno skopo poročal o obisku, posvetil danes dolge članke in komentarje (povsem negativne) o Nixonovem prihodu v Peking. Značilno je, da listi objavljajo več slik o prihodu ameriškega predsednika v letališče v Pekingu, na katerih pa je videti samo člane ameriške delegacije, medtem ko so kratkoma rezali iz slik kitajske funkcije. Te fotografije pa je o obisku zelo skopo poročala ter ni objavila nobenega filma.

VČERAJ POPOLDNE BLIZU LONDONA

Atentat IRA na britansko vojašnico: sedem mrtvih in sedemnajst ranjenih

Irski uporniki so podtaknili bombo v menzi častnikov 16. brigade padalcev, katere oddelki so v Londonderryju streljali na množico katoličanov in ubili trinajst ljudi

LONDON, 22. — V poveljstvu 16. britanske brigade padalcev v Albershotu, kakih 50 km od Londona, je danes popoldne nastala silna eksplozija. Močna bomba je eksplozirala v menzi za častnike in povzročila 7 mrtvih in 17 ranjenih. Med mrtvimi je en častnik, vojaški kurat in šest civilistov, med katerimi je pet žensk, ki so bile zaposlene v menzi.

16. brigadi pripadajo oddelki padalcev, ki so 30. januarja v Londonderryju med pobodom katoličanov za »civilne pravice«, streljali na množico in ubili 13 ljudi. Pri tem tragičnem dogodku je irska ilegalna organizacija IRA sporočila, da bodo za vsakega ubitega civilista ubili tri britanske vojake. Kot ugotavljajo v Londonu, je to prvič, da je bil izvršen atentat na vojašnico v Veliki Britaniji. Eksplozija je hudo poškodovala skoraj vso zgradbo in bližnje stavbe. Menza za častnike je bila popolnoma uničena.

Kmalu po atentatu je britaka oseba telefonsko sporočila nekatim tiskovnim agencijam »Press Association«, da govori v imenu skupine »Provisionals« organizacije IRA in

izjavila, da je bil atentat izvršen kot represalija za pokol v Londonderryju. Britanska policija pa je sporočila, da je na sledi dvema moškima, ki naj bi zapustila kraj atentata na malem avtomobilu britanske vojske. Eksplozija je bila tako močna, so izjavile nekatere osebe, ki so šle mimo vojašnice, kot da bi padla bomba z letala. S preiskavo se ukvarja tudi posebni oddelki Scotland Yarde, ki je izurjen za boj proti organizaciji IRA.

Glasnik britanske vojske je potrdil, da je današnja eksplozija v menzi častnikov 16. brigade padalcev povzročila sedem mrtvih in 17 ranjenih.

Popoldne je notranji minister Maundling sporočil v poslanski zbor, da je izsledke preiskave in pojasnil, da je med ranjenimi devet častnikov en podčastnik, ostali pa so civilisti. Minister je zagotovil, da je policija začela s strogo preiskavo.

Iz Dublina poročajo, da je tam organizacija IRA izjavila, da so njeni člani izvršili atentat v britanski vojašnici in pojasnila, da je bilo to dejanje storjeno za represalije proti poboji 13 civilistov v Londonderryju.

Državni udar v Katarju

DUBAI (Katar), 22. — V tej mali državi perzijskega zaliva, ki je postala neodvisna šele lansko leto in katere bogastvo so petrolejski vrelci, je dosedanjim prestolonaslednik in dosedanjim vladarjem, odstavil je svojega bratrance Emira Ahmeda Ben Ali Al Thanija, ki je trenutno na lovu v Perziji. Do državnega udara je prišlo brez prelivanja krvi. Katarski radio je danes sporočil, da je novi Emir sklenil povišati plače za 20 odstotkov častnikom, vojakom in vsem državnim funkcionarjem in uradnikom.

TISKOVNA KONFERENCA PODJETNIKOV IN SINDIKALISTOV

Grozi nam kriza v gradbeništvu ko manjka v Trstu 8000 stanovanj

Pomanjkljiva je predvsem politika javnih oblasti, ki so prezrle celo veljavni zakon o stanovanjski reformi - V Trstu že danes 500 brezposelnih zidarjev, da o »vozačih« sploh ne govorimo

Na tiskovni konferenci. Z leve proti desni predstavniki podjetnikov Tassi in Ricessi (drugi in tretji) ter sindikalisti De Grassi, Massoran in Criscenti

Iz razlogov, za katere bi lahko zapisali (ne brez fatalizma), da so »zgodovinski«, se kriza v obojem sektorju italijanskega gospodarstva pri nas, v Trstu, pojavila v nekaj mesečnih zamud. Zato pa ne zmanjša ostrino ali resnostjo, nasprotno so posledice vsake, tudi prehodne krize, v Trstu katastrofalne. Tako je tudi s krizo, ki grozi gradbeništvu zasebnega in delno tudi javnega značaja. Govori se, da je danes v Trstu najmanj 500 brezposelnih gradbenincev, a da je ta številka prevelika, ker ji ni nihče pristel števila kakih 2.000 »vozačev« iz južne furianske nižine. Ti so namreč registrirani v spiske brezposelnih v svojih občinah in jih tržasko statistika z lahkoto prepreži.

Brezposelnost v gradbeništvu, kriza, ki se bo v kratkem razrasla, če ne bo korenitih kurativnih ukrepov. Toda to je le ena stran medalje. Protislovno je namreč to, da zajema huda proizvodna kriza tržišče (vedno tržiško), ki ni nasičeno, kaj šele v Trstu manjka 8.000 stanovanj ljudskega značaja. Ne mislimo »vojašnice« starega tipa, pač pa stanovanj, ki naj ustrezajo zahtevi delovnega človeka po eni sobi za vsakega člana družine in ki so dostopna po pravičnih najemninah.

Tu se torej odpira hudo protislovje, druga stran medalje, na kateri je treba poiskati tudi odgovorne za krizo na višjih mestih: v političnih oblasteh državnega, državnega in krajevnega značaja, ki niso znale uresničiti organske urbanistične in stanovanjske politike, oziroma ne vedo (ali nečejo) spoštovati celo še veljavnih zakonov, kot je zakon o »stanovanjski reformi«, ki je že štiri mesece v hlačilnici.

O vsem tem so včeraj govorili predstavniki podjetnikov v gradbenem sektorju in tržaski sindikalisti. »Nismo skovali sive, da nikakor ne, toda odkrili smo, da nas v danem trenutku družijo skupne koristi«, je dejal sindikalist Criscenti (CGIL) zbranim častikarjem, »te koristi pa so premočestve proizvodne krize in ohranitev zaposlitve za zidarje, kar je za nas glavno«.

Tiskovne konference so se za tržasko podjetnike udeležili geom. Ricessi in Tassi, za sindikate gradbenicev CGIL, CILS in UIL pa Criscenti, De Grassi in Massoran.

Prvi je spregovoril Ricessi v imenu podjetnikov. Dejal je, da njegova organizacija ima stalne stike s predstavniki krajevnih in državnih oblasti in zahtevala, naj korenite ukrepe predvsem z urbanističnimi posegi in odpravljanjem birokratskih zaprek ter zavlačevanj. Navedel je nekaj števil iz katerih izhaja, da so v Trstu mnogo gradil v času, ko je veljal »epihodni zakon (legge ponte)«, da pa je število građenj padlo na polovico. Povedal je sicer, da so mu na delu objubil nekaj manjših ukrepov v prid zasebnega gradbeništva, a je vse to premalo, posebno če upoštevamo, da so gradbeniki izgubili (statistično) delo enega leta (2500 stanovanj) zaradi birokratskega zavlačevanja. Ricessi je dejal, da se mu zdi pomanjkljiv vpliv novih zakonov (stanovanjske reforme), ki bodo začeli »praktično« veljati šele 1974, zato — je poudaril — ima zasebno gradbeništvo še vedno pomembno vlogo, saj krije 75% vseh del v naši pokrajini. Posledice krize v zasebnem sektorju bodo, tudi z odobritvijo državnih zakonov, omiljene, a zato nič manj resne.

Sindikalisti so takoj dejali, da se v marsičem ne strinjajo s podjetniki, da pa jim gre za ohranitev delovnih mest. Vprašanje ima izrazito politično dimenzijo, ker je sedaj dolžnost krajevnih in državnih oblasti, da dajo nov vzgon gradbeništvu predvsem s korenitimi urbanističnimi posegi in z uresničitvijo stanovanjske reforme.

V Pordenonu je danes že 30% brezposelnih v gradbenem sektorju, v Vidnu 15%, medtem ko se kriza na Trškem in Gorškem šele odpira. V tem položaju si želela in občine sprejeto odgovornost, ker niso sprožile nicesar za uveljavitev že obstoječih zakonov za ljudske gradnje. Stanovanjska kriza je političnega značaja, če pomislimo, da je res nasičen trg luksuznih stanovanj, da pa potrebujejo tržaski delavci 8 tisoč stanovanj. Sindikati bodo zato dali po-

budo, za en dan splošne stavke, pred 15. marcem pa bo dežela, na njihovo zahtevo, organizirala posebno »Konferenco o stanovanjskih gradnjah«, ki se je bodo udeležili vsi prizadevi in tržaski pokrajini. Na tej konferenci — so dejali sindikalisti — bo stekla razprava o odgovornosti, prav tako pa o možnih ukrepih, da se kriza zavre.

Po uvodnih besedah Criscentija, ki smo ga citirali, je spregovoril predstavnik CILS De Grassi. Dejal je, da javna gradbeniška podjetja ni nadomestila zasebnosti, ki se ubada s krizo, medtem ko v Trstu krvavo potrebujejo novih ljudskih četrti, šol in bolnišnic ali ambulant. Javna dela, ki so vredna milijarde, so ustavljena (krožna pod-

zemska železnica, zidani dok). Nad deset milijard že planiranih investicij čaka na uresničitev. Od tod skrajna potreba, da se oblasti zagnajo, predvsem pa dežela, ki naj takoj uresniči svoj urbanistični načrt, saj gnije nekje v predalih kakšna funkcionalna.

Predstavnik UIL pa je navedel kopico podatkov o zaposlitvi v gradbenem sektorju.

Zaključek tiskovne konference je bil jasen: zasebni gradbeniki zahtevajo olajšanje pritiska birokratske narave in odobritev gradbenih licenc za 30 - 40 milijard, ki ste v predalih raznih nadzornih ustanov; sindikalisti pa zahtevajo prebročitev krize z odločno politiko »reform«.

Z VČERAŠNJE SEJE DEŽELNEGA SVETA

Skrnilcem spomenikov NOB odločno stopiti na prste

Njihova podla dejavnost se razraža - Danes začetek razprave o preusmeritvi dela v industrijskih obratih izven proizvodnje

Na včerajšnji seji deželnega sveta so člani deželnega odbora odgovorili na vrsto vprašanj, ki so jih v zadnjem času vložili posamezni svetovalci. Razprave o novem zakonskem načrtu, ki določa deželne posege za preustrojenje dejavnosti v industrijskih obratih izven proizvodnje, ki je bila na dnevnem redu včerajšnje seje, pride na vrsto danes.

Pred začetkom seje je svetovalec Rizzi (PSIUP) opozoril skupščino na dogodek, ki se je pripetil v nedeljo 13. februarja v Veroni in pri katerem je skupina fašistov napadla senatorja Albarelli (PSIUP), ki je bil izvoljen v goriskem volnem okrožju. Rizzi je zahteval, naj bi deželni svet obsojil dejanje fašistov in zavezal odločno stališče do novega porajanja pravnarističnih sil v državi. Predsednik Ribezzi je v imenu deželnega sveta izrazil odklonilo stališče do vsakeršne oblike nasilnega uveljavljanja političnih prepričanj in izrazil solidarnost skupščine s posl. Albarellom.

Na ustrezno vprašanje svetovalca SS Štoka je odbornik Stopper nato označil nedavno skritven spomenik padlim za svobodo v Nabrežini za podlo dejanje, ki žali čustva slovenske manjšine in težnje vsega civilnega prebivalstva k vzpostavitvi vzhajajočega socialnega reda. Odbornik je pristavil, da deželni odbor obsoja dejanje in da se bo zavzel pri pristojnih oblasteh za odločen poseg, ki naj zagotovi primerno kaznovanje krivcev. Štoka je na odbornikovo pojasnilo odgovoril z ugotovitvijo, da se podobna dejanja dogajajo še vedno bolj pogosto (Zgonik, Sovodnje, Nabrežina) in da bi morale oblasti zabeti v kraljstvo prebivalstva k vzpostavitvi vzhajajočega socialnega reda. Odbornik je pristavil, da deželni odbor obsoja dejanje in da se bo zavzel pri pristojnih oblasteh za odločen poseg, ki naj zagotovi primerno kaznovanje krivcev. Štoka je na odbornikovo pojasnilo odgovoril z ugotovitvijo, da se podobna dejanja dogajajo še vedno bolj pogosto (Zgonik, Sovodnje, Nabrežina) in da bi morale oblasti zabeti v kraljstvo prebivalstva k vzpostavitvi vzhajajočega socialnega reda.

V vrsti nadaljnjih odgovorov je odbornik Stopper širše razčlenil vprašanje industrijske dejavnosti na Trškem, ki ga je sprožil svetovalec Cuffaro (KPI). Stopper je dejal, da je bil v tem pogledu zelo težko konec lanskega decembra nekoliko boljši, kakor bi si lahko pričakovali glede na splošen zastoj v državi. V zadnjem letu se je število ljudi zaposlenih v tržaskih industrijskih obratih, povečalo za 420 enot, in sicer z 90.278 na 90.698, medtem ko je ostalo število brezposelnih praktično neizmenjeno (3.137 konec leta 1970 in 3.152 na dan 31. decembra 1971). Zaposlenost se je skrbila v pomorstvu obrtništvu in kmetijstvu, je nadaljeval odbornik, v industriji pa se je povečala za 587 novih delovnih mest.

Zal se je položaj v prvih tednih letošnjega leta znatno poslabšal: v tovarnah Vetrobel, Lucky Shoe in Comificio S. Giusto so ali že bomislamo, da je res nasičen trg luksuznih stanovanj, da pa potrebujejo tržaski delavci 8 tisoč stanovanj. Sindikati bodo zato dali po-

zemska železnica, zidani dok). Nad deset milijard že planiranih investicij čaka na uresničitev. Od tod skrajna potreba, da se oblasti zagnajo, predvsem pa dežela, ki naj takoj uresniči svoj urbanistični načrt, saj gnije nekje v predalih kakšna funkcionalna.

Predstavnik UIL pa je navedel kopico podatkov o zaposlitvi v gradbenem sektorju.

Zaključek tiskovne konference je bil jasen: zasebni gradbeniki zahtevajo olajšanje pritiska birokratske narave in odobritev gradbenih licenc za 30 - 40 milijard, ki ste v predalih raznih nadzornih ustanov; sindikalisti pa zahtevajo prebročitev krize z odločno politiko »reform«.

Predstavnik UIL pa je navedel kopico podatkov o zaposlitvi v gradbenem sektorju.

Zaključek tiskovne konference je bil jasen: zasebni gradbeniki zahtevajo olajšanje pritiska birokratske narave in odobritev gradbenih licenc za 30 - 40 milijard, ki ste v predalih raznih nadzornih ustanov; sindikalisti pa zahtevajo prebročitev krize z odločno politiko »reform«.

Na ustrezno vprašanje svetovalca Bergomasa, Zorzenona (KPI) in Rizzija (PSIUP) je odbornik za zdravstvo Devetog pojasnil, da je deželna vlada namenila iz globalnega sklada za leto 1971 vsoto ene milijarde lir za razne posege v zdravstveno prizadetih bolnikih. Od tega bodo pol milijarde uporabili za gradnjo otroške umorilnice v Krimnu. V 15 paviljonih bo prostora za 225 bolnikov, medtem ko so zdravstvene oblasti pred časom ugotovile v naši deželi 500 težko bolnih ljudi. Odbornik za šolstvo je na ustrezno vprašanje svetovalca Traunerja (PLI) naglasil, da se deželna vlada strinja s tem, da bi ustanovili posebno tehnično komisijo za usklajevanje pobud v korist muzejev in razstav.

Zadnje tri odgovore je dal odbornik za promet Varisco. Glede dovoljenja za prevažanje blaga iz naše dežele v sosedno Jugoslavijo (odgovor je veljal svetovalcem Bergomasi in Zorzenonu - KPI), je Varisco naglasil, da gre pri tem za pristojnost, ki so povsem izven pristojnosti dežele Furlanije-Juljske krajine. Na vprašanje komunističnih svetovalcev ki se zanimajo za višino prispevkov, ki jih je dežela dala zakupnikom avtobusnih prog na podlagi zakona št. 33 iz lanskega leta, je Varisco dejal, da nima na razpolago dokončnih podatkov, ker je ustrezni razdelitveni načrt še pri računskem dvoru. Končno je odbornik odgovoril svetovalcu Traunerju (PLI) v zvezi z načrti za razširitev in modernizacijo letališča pri Ronkah ter v tej zvezi navedel podatke, ki so širši javnosti v glavnem že znani.

PISMA UREDNIŠTVU
Piše nam
prof. Arduino Cremonesi

Spoštovano uredništvo!
Sporočam Vam, da sem danes (20. t. m. op. ur.) vložil formalno pritožbo glavnemu ravnatelju RAI Italijanski radioteleviziji in s sedežem v Rimu in ustrezno kopijo Proizvodnemu centru Radio TV - rubriki »Rischiattuto« v Milanu proti pravilnosti in pristojnosti zaključnega vprašanja o slovenski literaturi, ki mi je bilo postavljeno med registracijo oddaje Rischiattuto v sredo, 16. februarja. Drugi del vprašanja je bil namreč formuliran takole: »Kateri je bil prvi socialistični periodični list, ki je izšel l. 1893 in kako se je ta list imenoval kasneje?« Menim — in v tem mi dajejo prav tudi mnjenja številnih, ki me cenijo in podpirajo — da se omejen vprašanje nanaša na zgodovino slovenskega političnega časnika, v nima zato nič opraviti s snovjo, ki sem jo predložil in ki je zadevala slovensko literaturo (zgodovino slovenskega slovstva).

PISMA UREDNIŠTVU
Piše nam
prof. Arduino Cremonesi

Spoštovano uredništvo!
Sporočam Vam, da sem danes (20. t. m. op. ur.) vložil formalno pritožbo glavnemu ravnatelju RAI Italijanski radioteleviziji in s sedežem v Rimu in ustrezno kopijo Proizvodnemu centru Radio TV - rubriki »Rischiattuto« v Milanu proti pravilnosti in pristojnosti zaključnega vprašanja o slovenski literaturi, ki mi je bilo postavljeno med registracijo oddaje Rischiattuto v sredo, 16. februarja. Drugi del vprašanja je bil namreč formuliran takole: »Kateri je bil prvi socialistični periodični list, ki je izšel l. 1893 in kako se je ta list imenoval kasneje?« Menim — in v tem mi dajejo prav tudi mnjenja številnih, ki me cenijo in podpirajo — da se omejen vprašanje nanaša na zgodovino slovenskega političnega časnika, v nima zato nič opraviti s snovjo, ki sem jo predložil in ki je zadevala slovensko literaturo (zgodovino slovenskega slovstva).

S SINOČNJE SEJE KONZULTE V ŠKEDNJU

ZAPISNIKAR ZNA SLOVENŠČINO NISO PA IMENOVALI TOLMAČA

Konzulta je imenovala delegacijo svetovalcev, ki bo pri županu zahtevala, naj se v »Domu emigranta« uredi šola za Čarbolo

Včeraj se je v Škedenju sestala krajevna konzulta in razpravljala o šolskih vprašanjih. Ob splošnem zadovoljstvu večine krajevnih svetovalcev je občinska uprava, z dobrno zamudo, imenovala tudi tajnika - zapisnikarja, ki dobro obvlada tako italijansko, kot slovensko.

Znano je namreč, da je rajonska konzulta za Škedenj in Čarbolo delovala doslej brez tolmača, čeprav je v njej več slovenskih svetovalcev. Na prvi, ustanovni seji konzulte je v imenu KPI zahtevala imenovanje uradnega prevajalca za slovensko Armida Zlobec, na drugi seji pa se ji je pridružil svetovalec »Slovenske skupnosti« Boris Rutar. Kljub tem zahtevam pa o tolmaču ni bilo ne duha ne sluha, tako da se je celo zgodilo, da so si slovenski svetovalci med seboj predložili govore (eden je govoril v slovenski, drugi pa prevajal v italijansko) ali pa prihajali na seje z napisanim prevodom.

Včeraj je bil torej storjen prvi delni korak za rešitev tega kožljivega vprašanja. Tajnik - zapisnikar obvlada oba jezika. Svetovalec SS Boris Rutar je ob koncu seje s tem v zvezi dejal, da sprejema na znanje imenovanje »prevajalca-tajnika« in s tem ugoditev njegovi zahtevi. Zato pa, da bo temu sledilo »odpranje slovenskega problema« v konzultu in deželnih forumih. Predlagal je tudi naj se vabila za seje konzult tiskajo dvojezično.

Izvedeli smo, da s to rešitvijo niso zadovoljni komunistični svetovalci. Armida Zlobec nam je namreč izjavila, da je sicer prav, če mora tajnik - zapisnikar poznati slovensščino, da pa ne more opravljati funkcije tolmača. Zato bodo svetovalci KPI na prihodnji seji zahtevali imenovanje »pravga« tol-

mača» za slovenski jezik iz občinskega organa, saj je znano, da so pred kratkim sprejeli v službo dva uradna prevajalca.

Na seji so razpravljali predvsem o šolskih vprašanjih. Znano je, da Čarbola nima svoje šole in da zahteva večina konzulte, naj bi občina dodelila za šolsko uporabo »Dom emigranta«, ki je dovolj velik in se da preurediti. V ta namen se bo k županu odpravila uradna delegacija petih svetovalcev. Pred nekaj dnevi je to zahtevala na svoj način podprl tudi župnik s Čarbole, s katerim so občinske oblasti imele že večkrat opravke zaradi njegove »oporeniške« narave. Župnik je tudi poročal konzultu o svojem razgovoru pri županu.

V začetku seje so svetovalci KPI predložili nekakšno nezaupnico predsedniku sveta, katerega obtožujejo, da je zanemarjal delo in ni skliceval rednih sej. Predložena resolucija je bila zavrnjena s 5 glasovi proti 4, medtem ko so se trije vzdržali.

Seja izvršnega odbora SKGZ

Na zadnji seji izvršnega odbora Slovenske kulturno gospodarske zveze, ki je bila v ponedeljek v Trstu, je predsednik Boris Race analiziral italijanski notranje-politični položaj. Omenil je uveljavljanje moči delavskega razreda v sindikalni jeseni in nastajajoči sindikalni e-notnosti, kar vznemirja italijansko buržoazijo, ki skuša z gospodarskimi ukrepi in politično akcijo politično osi v desno in utrditi svoj položaj. Zadržne manifestacije takšne konservativne politike vilje desnice sta izvolitev predsednika republike in sestava enoborne vlade.

Predsednik Race je nato govoril o bližnjih političnih volitvah v Italiji in o upravnih volitvah, ki bi ne predvidevanj morale biti v Trstu teden dni kasneje, ter je s tem v zvezi predlagal izpeljavo politične akcije SKGZ za zaščito naših narodnostnih interesov.

Izvršni odbor se je nato seznanil z nekaterimi ukrepi na področju tiska. Pohvalil je izredno prizadevnost pri prirejanju Prešernovih proslav ter dobro ocenil tudi napore za skupne kvalitativne proslave dneva slovenske kulture v zamejstvu.

JUTRI OB 20.30 V »ASTRA«

Zanimiva predstava o fašizmu in kapitalu

Jutri, v četrtek, ob 20.30 bo v kino dvorani »Astra« v Rojnu avdiovizivna predstava, ki jo je pripravil kolektiv društva »Cineforum triestino« s sodelovanjem raziskovalcev Deželnega inštituta za zgodovino osvobodilnega gibanja v Furlaniji - Juljski krajini. Naslov zanimive prireditve je: »Trst, kapital in fašizem 1918-1943«. Z dolomi filmskih dokumentarcev, dokumenti, fotografijami in ustno obrazilovito bodo osvetlili del tržasko zgodovine, nastanek in razvoj fašizma v Trstu in njegove tesne vezi s kapitalom.

Zlasti mladini toplo priporočamo, da se udeležijo prireditve.

Seja odbora sindikata slovenske šole

Danes ob 16. uri bo seja odbora. Na dnevnem redu bodo: seminar slovenskih šolnikov in bližnji občni zbor sindikata.

Seja odbora sindikata slovenske šole

Danes ob 16. uri bo seja odbora. Na dnevnem redu bodo: seminar slovenskih šolnikov in bližnji občni zbor sindikata.

Seja odbora sindikata slovenske šole

Danes ob 16. uri bo seja odbora. Na dnevnem redu bodo: seminar slovenskih šolnikov in bližnji občni zbor sindikata.

Seja odbora sindikata slovenske šole

Danes ob 16. uri bo seja odbora. Na dnevnem redu bodo: seminar slovenskih šolnikov in bližnji občni zbor sindikata.

Seja odbora sindikata slovenske šole

Danes ob 16. uri bo seja odbora. Na dnevnem redu bodo: seminar slovenskih šolnikov in bližnji občni zbor sindikata.

Slovenska televizija

v Slovenskem klubu

Sinoči je bilo običajno torkovo srečanje Slovenskega kluba posvečeno radioteleviziji v Sloveniji danes. Številno občinstvo, med katerimi so bili generalni konzul dr. R. J. Trampuž in nekateri politični in kulturni delavci, je toplo sprejelo predstavnike RTV Ljubljane in Kopra; ravnatelj koprski radiotelevizije M. Abramo, urednika govorjenih programov te postaje in ravnatelj delavskega sveta ljubljanskega sedeža, Tomeja, glavne tehnika radia Koper Škerlavaja, koordinatorski televizorski programov Cilenska in urednika kulturno - zabavnega programa iste televizije Pavčeka.

Najprej je Pavček analiziral stanje in perspektive ljubljanske televizije. Med drugim je dejal, da smo tudi mi zamejski Slovenci sestavni del slovenskega kulturnega prostora, kateremu so namenjene oddaje ljubljanske televizije. Značilnost tega prostora je, da je — v primerjavi z drugimi, večimi narodi — zelo majhen. To prinaša nekatere prednosti (odprtost in propustnost njegovih meja), obenem pa tudi pomanjkljivosti (finančne in organizacijske omejitve). Verjetno — je nadaljeval Pavček — so prav zamejski Slovenci tisti, ki sledijo oddajam z največjo ljubljeno obnemo pa najbolj kritično, posebno odkar se je uveljavila »slovenizacija« programov s slovenskim TV-dnevnikom in z rastjo drugih kulturnih slovenskih programov, ki so tudi namenjeni zamejstvu.

Za njim je spregovoril ravnatelj radia Koper M. Abram, ki je izrazil vlogo, ki jo je imel radio Koper (in sedaj tudi televizija) pri borbi instrument za doseganje narodnih pravic do danes, ko je sredstvo za sožitje med bližnjimi narodi. Obenem ima tudi zelo veliko vlogo pri priznavanju narodnostnih pravic italijanski manjšini v Jugoslaviji. Primerno bi bilo, ko bi tudi italijanska RAI pripravila televizijske programe v slovenski, kot jih Koper pripravlja za italijansko manjšino z oddajami v barvah na 27. kanalu.

Sledila je daljša debata, v kateri je bil govor o mnogih vprašanjih tehničnega značaja, vsebinske in ciljeve televizijske oddajanja. Predsedem so vsi prisotni naglasili potrebo po večjem prostoru za zamejsko dogajanje. Za to naj ne bi bile posebne oddaje, ali vsaj ne v pretežni meri, marveč naj bi se naše dogajanje organsko vneslo v normalne dnevniške in oddaje.

Večer se je zaključil z obljubo, da bodo kaj kmalu spet prišli k nam in nam predstavili nove »proizvode« slovenskih studiov verjetno »Cvetje v jeseni«.

Pred dnevi je na tržaski univerzi z odliko diplomiral iz političnih ved

FRANCO SPAGNOLLI

Iskreno mu čestitajo člani družine in prijatelji.

FRANCO SPAGNOLLI

Iskreno mu čestitajo člani družine in prijatelji.

FRANCO SPAGNOLLI

Iskreno mu čestitajo člani družine in prijatelji.

FRANCO SPAGNOLLI

Iskreno mu čestitajo člani družine in prijatelji.

FRANCO SPAGNOLLI

Iskreno mu čestitajo člani družine in prijatelji.

FRANCO SPAGNOLLI

Iskreno mu čestitajo člani družine in prijatelji.

FRANCO SPAGNOLLI

Iskreno mu čestitajo člani družine in prijatelji.

FRANCO SPAGNOLLI

Iskreno mu čestitajo člani družine in prijatelji.

FRANCO SPAGNOLLI

Iskreno mu čestitajo člani družine in prijatelji.

FRANCO SPAGNOLLI

Iskreno mu čestitajo člani družine in prijatelji.

FRANCO SPAGNOLLI

Iskreno mu čestitajo člani družine in prijatelji.

FRANCO SPAGNOLLI

Iskreno mu čestitajo člani družine in prijatelji.

FRANCO SPAGNOLLI

Iskreno mu čestitajo člani družine in prijatelji.

FRANCO SPAGNOLLI

Iskreno mu čestitajo člani družine in prijatelji.

FRANCO SPAGNOLLI

Iskreno mu čestitajo člani družine in prijatelji.

FRANCO SPAGNOLLI

Iskreno mu čestitajo člani družine in prijatelji.

Kino

Nationale 15.30

«Inchiasta su un delitto della polizia», Paola Pitagora, Roland Lesaffre. Barvni film.

Fenice 15.30 «Il caso Mattei», Barvni film. Gian Maria Volontè; režiser Franco Cristaldi.

Eden 16.30 «Donne in amore», Glenda Jackson. Prepovedano mladini pod 18. letom.

Grattacielo 16.00 «Senza moventes», Dominique Sanda, Stephane Audran, Laura Antonelli, Carla Gravina. Barvni film.

Excelsior 15.30 - 22.10 «Conoscenza carnale», Prepovedano mladini pod 18. letom. Igrata Candice Bergen in Jack Nicholson.

Ritz 16.00 - zadnja predstava ob 22. «Madcaps» (Il fronte della violenza), Barvni film. Prepovedano mladini pod 18. letom.

Alabarda 16.00 «Il giorno dei lunghi fuochi», Western. Barvni film. Oliver Reed in Candice Bergen. Prepovedano mladini pod 18. letom.

Aurora 16.00 «Decamerone», Barvni film. Prepovedano mladini pod 18. letom.

Impero 16.30 - zadnja predstava ob 21.45 «...e continuavano a chiamarlo Trinità», Terence Hill.

Cristallo 16.00 «Agent 007 - Una cascata di diamanti», Sean Connery. Barvni film.

Capitol 16.00 Walt Disneyev film v barvah «Gli aristogatti».

Moderno 16.30 «Contrabbandieri degli anni ruggenti», Barvni film. Richard Widmark.

Vittorio Veneto 16.00 «Vojno» (La canaglia), Jean Louis Trintignant. Barvni film. Prepovedano mladini pod 14. letom.

Zakaj občni zbor Filologice prav v Špetru Slovenov?

Med zavednimi in tudi manj za-
zanimimi beneškimi Slovenci ter med
dobro mislečimi Furlani je
vredno precej negotovanja in ne-
dovoljnosti, da bo v Špetru
Slovenov letni kongres Filologice
Friulane. O tem se mnogo govori
in v zadnjem času je prišlo do od-
ločitve, da se kongres priredi v
februarja tega leta se je ogle-
la v videomskem Gazetteinu pod
naslovom pisma bralcev gospod Pe-
ter Birtig — beneški Slovenec. Dne
1. februarja mu pod isto rubriko
povečala Furlan gospod Lelo
Cjanton.

Oprav se ne strinjamo z neka-
tanjimi ugotovitvami ne prvega ne
druga, smatramo za koristno za
bralce, da objavimo v pre-
nosu njuni pismi z našim kome-
ntom.

Gospod Peter (Pietro) Birtig
pove, da je sklenilo dru-
štvo Filologica Friulana imeti svoj
letni občni zbor v Špetru
Slovenov. Kot mi je znano, mobi-
lizirano omenjeno društvo svoje
delovanje v krajih, kjer govorijo
furlansko, torej čudim se, da
ne preseneča nepriznani
prijatelji, da napove svoj letošnji šod
v krajih.

Čudim se, da bi izbrani strokov-
njaki za furlansko morali vedeti,
da tu, pri nas furlanščina sploh
ni govori. Tu pri nas, tudi v
viri, prebivalstvo in dedščina, leta
v govoru v karakterističnem do-
mestnem narečju, ki nima nič skup-
nega s furlanščino, ali pa v ita-
lijskem jeziku.

Ne pravim tega zaradi nekega
znanega razlikovanja. Resnica je,
da ločen del naših ljudi, ki so
prijazni na stike predvsem delov-
no značaja s Čedadom in ozem-
jem Manzana, zna in po potrebi
govori furlanščino, toda tu
ni, nima, je nihče ne govori. Na-
črta zvestoba in udeležba, pri-
nosnost k velikim materijalnim,
je diskusije. S ponosom spomi-
njam, da nismo imeli v naših do-
brih nobenega dezertarja, niti po
političnem umiku. In spominjam
se, ne brez enakega ponosa, ka-
ko so se izjavili naši občinski
priznanci po drugi svetovni voj-
ni, ko so nas poskušali prikazati
kot pripadnike druge narodnosti. Za-
povedali smo vsako nadaljnjo propa-
gandno, ki tu in tam se sedaj mr-
si, tendenciozna v to smer.

Iz istih razlogov zavračamo da-
va, da bi nas šteli med furlansko
narodno prebivalstvo, kot je
vredno iz programa občnega zbor-
a Filologice. To društvo, zaslu-
ženo mnogimi vidiki, dela glo-
boke in ponovno napake, če misli,
da doline svojevrstno "gneздо"
naselstva.

Društvo more organizirati svoje
delo zore, kjer mu bolj prija, a
se zaveda, da njegova vedno
filologična filološka spekulacija tu sploh
ne imela oprave. Bilo bi, ka-
ko bi se napovedal kongres
v Ljubljani, v Celovcu ali v
Donki di Piave.

Kot povedano, odgovarja Birtigu
petkovi številki Gazetteina go-
vor Nelo Cjanton. Ta piše:

»Moram povedati, da sem postal
člani ob branju pisma s podpisom
gospoda Petra Birtiga, ki je bilo
objavljeno v Gazetteinu 16. 1. 1972.
Vsebinsko me je žal, v imenu ita-
lijskega slovenstva, zaradi dej-
stva, da je izbrala Societa Filolo-
gica Friulana za svoj bližnji kon-
gres neki kraj v Nadiskih dolinah,
kjer ne govori slovenski dialekt ali
furlanjski jezik, medtem ko
furlanščino znajo in govorijo samo
v Nadiskih dolinah.

Če bi bilo to potrebno, da bi to
povedali, spominjam na vdanost ve-
le materijalnih, prvo svetovno
vredno kobarškim umikom in za-
kajanje dolocene propagande, ki
se sedaj tu pa tam mrgoli.

Kaj ima to skupnega s Filo-
logico in njenim kongresom? In to
mi vse!

»Filologice« — z njenim kon-
gresom, ki bo trajal le nekaj ur,
se gleda kot na armado, pri-
pravljen na pohod, na osvojitve in
kolonizacijo Nadiskih dolin; iz teh
razlogov, pravi pisec, »zavračamo
tako ali lažinsko prebivalstvo, ki
bi bilo, kot da bi potjeval pro-
gram.«

»Poleg tega Filologice dela o-
bno napako, če misli, da so
doline svojevrstno "gneздо"
naselstva in naj se takoj zave,
da vedno mogoča filološka spe-
kulacija tu sploh ne bo imela opri-
stave!«

Kaj reči v opravičilo? Da je
Filologice kulturna ustanova, da
v Nadiskih dolinah le korak od
italijanskih centrov in da obstajajo
stoletni odnosi in medsebojne
medsebojne med ljudstvi dežele?

Članika skoraj pogost. Toda Fi-
logica se od zmeraj mirno za-
pravi prav za tiste odnose, ki se
vredno zgodovine, navad, jezika in
kulture. In Furlanom na splošno
ni nikoli sanjalo, da bi na pri-
pravi odstranili številne slovenske
imena v deželi.

Člano furlansko nagnjenje do
kolonialnega sožitja z vsemi so-
krajci lepi nacionalizmi. Toda
niso le anahroničisti, ampak so
nacionalisti ljudem tudi zopni.

Leti prav v Nadiskih dolinah, kjer
smo bili deležni bratskega spreje-
ma in nismo furlanizirali nikogar.

Tako konča svoje pismo Lelo
Cjanton. Tako on kot Birtig sta
povedala, vsak s svojega stališča,
nekaj resnice.

Predvsem je zapisal lepe in glo-
boke besede gospod Cjanton in ni-
mamo razgovor, da bi dvomili o
njegovi iskrenosti, a k temu se
bomo vrnili kasneje. Oba pisca
sta se dotaknila naših ljudi, naših
doln, zato ne moremo mimo, da
ne bi k njunim stališčem dodali še
naše, oziroma v nekaterih trditvah
oba popravili.

Iz pisanja Petra Birtiga razume-
mo, da želi in hoče ostati tu, kar
je, beneški Slovenec in tudi, da so
v naših dolinah vsi taki kot on, ker
govorijo karakteristično domače na-
rečje, ki nima nič skupnega s fur-
lanskim jezikom. V tem se popol-
noma strinjamo z njim, a epa-
bils je napisati, da je to sloven-
ski dialekt.

Čudno se nam zdi, da se bi
furlanizacije naših dolin in ne ita-
lijanzacije. Če naši ljudje ne go-
vorijo med sabo, kot je ugotovil,
furlanščine, in to popolnoma drži,
ne govorijo niti italijanščine, am-
pak tisti »karakteristični lokalni
dialekti«, ki je slovenski. In tega
bi ne smel zamačati. In ker je
slovenski dialekt, ga govorijo Slo-
vence, zato tisto namigovanje, da
»so nas poskušali prikazati za pri-
padnike druge narodnosti po drugi
svetovni vojni«, drži samo, če gle-
damo z nasprotni strani, kot ga
gleda Birtig. Da bomo bolj jasni:
če hočemo in želimo, da Slovenec
ostane Slovenec, mu s to našo že-
ljo in hotenjem ne bomo menjali
narodnosti. To, gospod Birtig, de-
lajo na drugi strani že več kot
50 let!

Tudi tista »tendenciozna propa-
ganda«, ki se sedaj tu in tam mr-
goli, noče drugega, kot to: pre-
buditi naše ljudi, da se bodo za-
vedali, da so, kar so, kar smo
bili že pred tisoč leti, ko smo na-
selili te naše kraje, kar so bili
naši predniki. Bukey ne more biti
gaber in narobe.

Lepo je, gospod Birtig, da se ne
čutite Furlana in da se zavedate,
da so vsi naši ljudje taki kot vi,
toda kako mislite hraniti svojo
posebnost, svoj karakteristični di-
alekt, sege in navade, če se ne
oprete na narod, h kateremu pri-
padate, če ne boste črpali moči
iz preteklosti, pri matici, iz ka-
tere izvira, ko nas stikajo z
vseh strani? Koliko časa se mi-
slite hraniti kot član družine, ki
govori »karakteristični lokalni di-
alekti«, če se ne boste zavedali,
da pripadate k širši, močnejši dru-
žini?

Če bi se bili zavedali tega vi in
vsi tisti, v imenu katerih ste se
oglasili, bi prav gotovo Filologica
Friulana ne organizirala v naših
doln, svojega letnega občnega
zbor, zaradi katerega se razburja-
ta, a vaše stališče bi moralo biti
enako do vseh tistih, ki strežejo
po naši samobitnosti, ki hočejo iz-
bristati iz naših doln našo narod-
no skupnost.

Gospod Lelo Cjanton pa očita na-
šemu Birtigu slepi nacionalizem.
Toda kakšen nacionalizem? Sloven-
ski mu sploh ne more očitati,
saj govori Birtig v svojem pismu
samo o »karakterističnem lokalnem
dialektu«, ki ga govori naše pre-
bivalstvo.

Rekli smo, da je zapisal Cjanton
lepe in globoke besede, s katerimi
se mora strinjati vsak dobro mi-
sleč in demokratičen človek. Kljub
temu naj nam dovolijo predstaviti
Filologice Friulane nekatere ugo-
tovitve.

Birtig ima vendarle prav, ko se
razburja zaradi organiziranja kon-
gresa doma furlanskega združenja
v Špetru Slovenov. Filologice Friu-
lana ima pred sabo velike odgo-
vornosti in neodložljive naloge pred
furlanskim ljudstvom: prebuditi na-
rodno zavest med Furlani, vzbudi-
ti v njih zanimanje za pretek-
lost, za njihovo zgodovino, ljube-
zen, za njihovega jezika, folklor,
seg in navad. Prioritni bi morala
Furlanom manjšinske pravice in do-
stojanstvo naroda. Zakaj to zane-
marja med pristnimi Furlani in
prihaja ne vemo kaj iskati v Špetru
Slovenov?

Jasno je, da niso vsi voditelji Fi-
logice prežeti s tistim duhom,
ki odseva iz besed gospoda Cjan-
tona. Zakaj se razni Pelizzari in
Tessitori ne brigajo za usodo in
pravice svojega naroda, pač pa
vsiljujejo nam, kar zamerjajo pri
svojih.

V zadnjih letih smo v naših do-
linah pričali širšemu narodnostne-
mu osvoboditvi. Nekateri voditelji
Filologice, povezani z italijanski-
mi konservativnimi in desničarski-
mi krogi, se trudijo, da bi zausta-
vili ta naravni proces. Da so se
odločili za Špetru Slovenov za svoj
letni kongres, je odgovor na zad-
nje pozitivne, spodbujajoče dogo-
de v naših dolinah. Dokazati ho-
čejo svetu, da so naše doline na-
ravno nadaljevanje Furlanije, da
smo sestavni del Furlanije, da smo
»Friuli orientales« in neoljudi od
furlanskega naroda.

S furlanskim narodom imamo
mnogo skupnih interesov in smo
skoz stoletja sodelovali v oboje-
stransko korist. Upamo, da se bo
to sodelovanje in medsebojno ra-
zumevanje še bolj poglobilo v bu-
dočnosti, na podlagi dostojanstva
in enakovrednosti obeh narodov,
toda politični spekulanti, čeprav v
imenu furlanstva, nimajo kaj iskati
v naših dolinah.

IZIDOR PREDAN

Aplava golim plesalcem

KÖBENHAVN, 22. — Če bi se
bilo to zgodilo pred nekaj leti,
bi bilo prišlo do škandala. Tako
pa je postal, da dogodek za eno-
dnevno kroniko in nič več. Clo-
veška miselnost se namreč zlah-
ka in sproti prilagaja marsičemu,
posebno tistim novostim, ki od clo-
veka ne terjajo kake žrtve. Za
kaj pravzaprav gre?

V veliki dvorani tukajšnjega
največjega gledališča je nastopil
baletni ansambel, ki ga vodi Flem-
ming Flindt za baletom »Zmago-
slavje smrti«. Flemming je balet
pripravil po nekem tekstu rumun-
skega pisatelja Jonesca, glasbena
spremljava pa je bila preprosta
rock glasba, ki jo je izvajal dan-
ski ansambel »The Savage roses«.
Do tu vse v redu in nič posebnega.

Posebnost pa je v tem, da je
sredi baleta nenadoma nastopilo
na odru nekaj povsem golih ple-
salcov in plesalk. Prvi sam
Flemming, za njim njegova žena
baletka Vivi Gelker, za njima pa
še več drugih plesalcev in plesalk.
In nad tem se ni prav nihče zgra-
žal. Nasprotno, balet je bil velik
uspeh, saj je občinstvo priklicalo
na oder plesalce kar petnajstkrat.
To pa ne zato, ker bi bili goli,
pač pa zaradi tega, ker je občins-
tvo nekako občutilo, da Flemming
poživlja baletno umetnost.

Prešernova proslava v Borštu

Med Prešernovimi proslavami, ki
se že ves februar vrste po sloven-
skih prosvetnih društvih, je tudi
proslava, ki jo je preteklo soboto
priredilo slovensko prosvetno dru-
štvo »Slovenec« v Borštu. Borštani
so slovenski kulturni praznik
proslavili v domači srenjski hiši.

O Prešernovem življenju, o nje-
govem delu ter o njegovi izredno
pomembni vlogi v kulturi sloven-
skega naroda je spregovorila dija-
kinja srednje šole Marija Petaros,
ki se je tudi zahvalila občinstvu
za sodelovanje in navzočnost. Med
njenim govorom so domači dijaki
vpleli nekaj recitacij, ki so se
poudarjale smisel in pomen pri-
kazovanja življenja in dela našega
velikega pesnika. Pri tem so so-
delovali naslednji borštanski di-
jaki in dijakinje: Boža Hrvatič,
Aleksander Hrvatič, Nevia Kos-
mač, Marina Pavlič, Boris Kralj,
Lavra Veljak, Neda Hrvatič in
Silvan Scroccaro. Poleg omenjenih
srednješolcev je v programu so-
delovala tudi visokošolka Jasna
Petaros.

V programu je sodeloval tudi
Aleksander Hrvatič, ki je zaigral na
harmoniko nekaj skladb, mešani
pevski zbor pa je za zaključek za-
pel štiri slovenske pesmi.

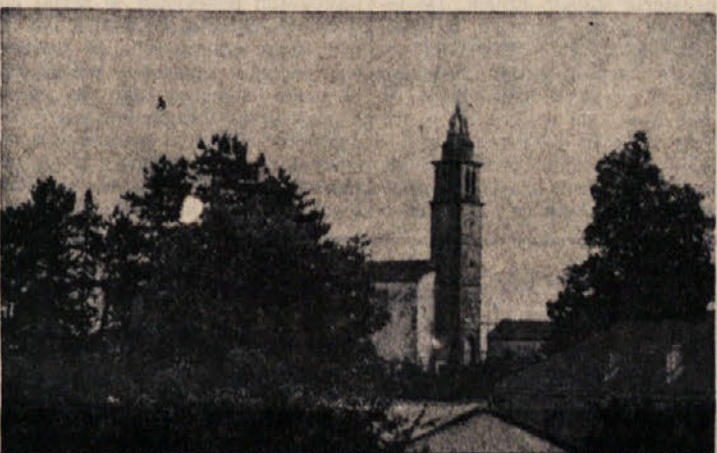
Ob strani vidimo na gornji sliki
borštanske dijakke, ki so na pro-
slavi recitirale Prešernove pesnje,
na spodnji pa pogled na del občins-
tva, ki je prišlo na proslavo.

PREGARJE IN PREGARSKI ZIDARJI

Kako je bogati ovčar Lovrenc z lešniki kupil v Rimu zvon

Sprehod kraškega zidarja za pregarskimi ovčami - Strašna zima in nadloga
Revolucionarno leto 1848 je tudi v Brkine prineslo nekaj osvežilnega vetra

Pregarska cerkev z zvonikom. Cerkev je bila zgrajena leta 1648, zvonik pa v letih od 1802 do 1805.

VI.

LEGENDA O GRADNJI CERKVE

Ko sem pri zbiranju podatkov po-
vprašal najstarejšega živečega zidarja,
ali vedo, kdaj se je začela pregar-
ska »zidarija«, so zmajevali z gla-
vo in se sklicevali na očete, dede
in pradede, ki da so že bili zidarji.
Jože Tomazič - Kurec, star 94
let pa mi je odgovoril:

»Ej, sinuk moj, preveč me vpra-
šaš. Zidal sem skoraj 80 let, zidar
je bil moj oče, ki je umrl leta 1899,
star 50 let, zidaril in klesal je oče
moje matere Anton - Dodič Rejc.
(Tu je mislil na Antona Dodiča, ro-
jenega 1807) in tudi njen ded, či-
gar imena se ne spominjam...«

Jože Konebost - Financ, star 75
let, je poudaril, da je bil njegov oče
Janez, rojen 1849, leta, zidarski moj-
ster in da iz njegovega pripovedo-
vanja zanesljivo ve, da so krita
vleasani letniki 1820, gradili doma-
či zidarji, vsaki zupan pa je bil te-
daj zidar Rejc...»

Jakob Zadnik - Bognar, star 86 let,
mi je odgovoril podobno kot Toma-
ž in dodal legendo o gradnji cerk-
ve, ki jo dobro poznajo tudi mnogi
drugi vaščani. Prepustimo mu besedo:

»Prej je bila na Pregarju manjša
in starejša cerkev, zgrajena 1648.
Vaški možje pa so želeli imeti več-

jo in lepšo cerkev kot je bila prej-
nja. Zato so povabili kraškega moj-
stra in mu obrazložili, kakšno cer-
kev in »turo« želijo, da jim zgra-
di. Mojster pa jim je začuden od-
govoril: »Kaj pa vi mislite? Tolik-
na cerkev in tako velik zvonik sta
neto ogromno denarja. Kje ga boste
vendar vzeli, saj je v vasi le kup
slamnatih bajt in sama revščina?«
Vaški starešine mu niso odgovorili,
pač pa so ga povabili na sprehod
in ga pospremili vzdolž vasi po va-
ški poti do cerkve na griču, potem
pa se spet z njim vrnili k županu.
Tam pa so ga vprašali, ali je kaj
videl. Odgovoril jim je, da je videl
po poti veliki ovčji odpadkov (bob-
kov). Oni pa so mu odgovorili: »Kjer
je veliko bobkov, je mnogo ovce,
mnogo volne, mleka, sira in tudi
denarja.« Tako je vse razumel, pod-
pisal pogodbo in odšel. Kmalu se je
vrnil z delavci in začeli so z grad-
njo.

Iz drugega izročila zveemo tudi, da
se je gradbeni mojster bal, da ne
bodo temelj in mehki brinski zemlji
zelo težki trdni, za 35 metrov visok
in zelo težak zvonik, zato so morali
izkopati globoke temelje in vanje
vgraditi eno samo debelo kamnito
ploščo, ki je z več kot 10 kv. me-
trov segla pod vse 4 nosilce. Iz
kamnoloma »Pri studencu« pa so jo
vlekli več kot km daleč po lesenih
valjih z deseti parji vodov. Iz iste-
ga kamnoloma so na enak način

pripravljali tudi ostale težke kamne.
Po dveletnem delu je bila grad-
nja končana. Krasevci so z lastno
veščostjo in požrtvovalnostjo doma-
činov delo uspešno končali, vendar
so jim Pregarci zamerili, ker so
zgradili za 50 cm višji zvonik, kot
so se bili dogovorili. (33)

Ko so jim Krasevci zgradili cer-
kev in najlepši zvonik v okolici, so
Pregarci spoznali, da sodi v izred-
ni zvonik tudi najboljši zvon in za-
čele so jih preganjati skrb, kako
in kje ga kupiti. Bistre glave so
našle rešitev! V vasi je živel bo-
gati samski ovčar Lovrenc, ki je
želel kupiti pred svojo smrtjo va-
škemu patronu, celjeniku Lovren-
cu, zvon, po katerem bi se, ko bi
zvonil, vaščani spomnili tudi nje-
ga. Zato je nabral polno torbo leš-
nikov, dal v mošnjiček zlatnike in
se napotil peš v livarno zvonov (iz-
ročilo pove, da je bil v Rimu).
Zvonarju je povedal, da bi rad ku-
pil najboljši zvon in mu ponudil po-
lil dobrega plačila še vrsto lešni-
kov, če mu ga izbere. Ta je po-
nudbo sprejel pod pogojem, da zvo-
na ne pokaže direktno, pač pa se
ga bo, ko bo kupec izbral, dokla-
ni s palico. Tako je tudi storil, Lo-
vrenec pa je tistega izbral. Zvon je
imel čudovit glas in se ga je ob
ugodnem vremenu slišalo 20 km da-
leč na Kozinski vrh nad Kravim
potokom. (34)

GRADNJA ELEZELNICE PROTI TRSTU IN REKI

Iz zapiskov in kronik prvih deset-
letij 19. stoletja razberemo, da so
se razmere v kmetijskih predelih
na Pivki in Brkinih zelo poslabšale.
Gospoja je prišla kmetje z ve-
dno večjimi davčnimi v denarju in
tlaki. Še huje pa so jih pestile ku-
zne bolezni. Leta 1827 je ljudstvo
premaklo okraj naposloda pritožbo
cesarju in Andrej Dolgan, starejši
kmet iz Semboj, jo je odnesel peš
na Dunaj. Ostala je brez haska.
Leta 1829-30 je ljudstvo prizadela
strašna zima. Vrstilo se se še dru-
ge nadloge, kot so slabe letine, bo-
lezni živine itd. Tudi pritožbe nad
fevdalnimi izkoriščevalci in cesar-
skimi uradniki so v tistem času
vredno huje. Tako je 1843 poslal nek
izobraženec (podpisal se je »Ilirec«)
tistega območja cesarju pismo,

kateremu ugotavlja, da je ljudstvo
izkoriščano in teptano bolj kot v
Turčiji in je zato izgubilo zaupanje
v cesarja, ki več ni oče, pač pa
»trino«, in se bo uprlo, če se raz-
mere ne bodo izboljšale. (35)

Revolucionarno leto 1848 je ven-
darle prineslo osvežilo tokove tudi
v Brkine. Z začetkom gradnje že-
leznice Pivka - Trst (1849 do 1857),
ki jo je projektiral ing. Ferdinand
Semrad, ceste Pivka - Ilirska Bi-
strica skozi Ribnico 1867 in želez-
niškega priključka iz Pivke na Re-
ko, dolgega 54,4 km, so se razmere
nekoliko izboljšale. (36) Agrarna kri-
za zaradi prenaseljenosti je bila z
mnogočislno zaplavitvijo brkinskih de-
lavcev, čeprav so delali v strašnih
razmerah in 10. 2. 1873 tudi stav-
kali in v Il. Histrici demonstrirali,
se je kmalu precej omilila. Pregar-
skim zidarjem se je spet ponudila
možnost zaposlitve skupno s kraški-
mi in kastavskimi mojstri, s ka-
terimi so ob množični udeležbi kva-
lificirane in nekvificirane delovne
silne lahko pomerili moči

MAKS ZADNIK (Nadaljevanje sledi)

- (33) Izročilo povzeman po pripo-
vedovanju Jožefa Zadnika. Pregar-
je 60, ona se ga spominja po
pripovedovanju svojega očeta
in deda.
- (34) Isto kot pod 33.
- (35) C. Sinkovec, Uporni svet pod
Snežnikom, N. G. 1966.
- (36) Ivan Mohorič, Zgodovina želez-
nice na Slovenskem, Slov. ma-
tica, Lj. 1968.

OVEN (od 21. 3. do 20. 4.) Odlična
prilika za razširjenje dejavnosti.
Ugotovili boste odločenost nekega
člana družine.

BIK (od 21. 4. do 20. 5.) Naglica
bo pokvarila dobro upeljano delo.
Ne podcenjujte dobrih nasvetov.

DVOJČKA (od 21. 5. do 21. 6.)
Neko srečanje vam bo pomagalo,
da boste težavo del, spravili pod stre-
ho. Zadoščeno doma, predvsem z
najbližjo osebo.

RAK (od 22. 6. do 22. 7.) Izogri-
bajte se onih, ki se vam vsiljujejo.
Na vrsti so precej važne odločitve.
LEV (od 23. 7. do 22. 8.) Nakazu-
jejo se vam velike možnosti. Vse-

V. Majakovski v Auditoriju

Milanska gledališka skupina mla-
tajoci voditelj igralcev »Tea-
tro-umoro« je v soboto in nedeljo pri-
kazala Tržačanom v Auditoriju
V. Majakovskega futuristični
»sherojsko, epsko in satirično pred-
stavo« »Misterija - Buft« iz davne-
ga leta 1918. Takrat so jo prvič
uprizorili v Moskvi in Meyerholdovi
režiji in takoj je treba povedati,
da smo morali v Trstu kar preveč
dolgo čakati na to znamenito delo
slavnega sovjetskega samomorila
in »bombarja revolucije«, pesnika -
agitatorja, enega izmed tistih sla-
vnih proletarskih poetov, ki so sla-
vili zmagoviti pohod revolucije, o-
pevali tovarne in proletarijat.

Kdo si je ogledal v našem provin-
cijskem mestu to znamenito pred-
stavo? Že ob odstopu skozi vrata
gledališča je občinstvo prejel
brezplačno lansko septembraš-
evsko skromnega šapirografirane
»informacijsko poetično - artistič-
nega biltena« »Il giullare« z nered-
no izrisanim avtoportretom. Maja-
kovskega na naslovi strani, v iz-
daji tržaškega literarnega kroška
»CIPAR - Circolo Italiano Poetico
Artistico« s številnimi citati in iz-
zadaj avtorsko znanih pesmi so-
vjetskega nesrečnega poeta (1894-
1930). Nato občinstvo nekdo po-
sime v roke - za 200 lir - letos-
njo februarjsko številko revije »A-
« »Rivista anarchica« v foyeru pa
obiskovalce - za drugih 200 lir -
kupi grafično dragocen lepak s
kratko vsebino predstav (in dru-
gimi podatki). Dvorana pa se kaj
kmalu povsem napolni z nekaj sto
mladeniči in mladenkami - zlasti iz
srednjih in višjih šol - med ka-
terimi sliši tudi kar precej, tu in
tam, glasnega govorjenja in raz-
pravljanja v slovenskih.

Predstava, ki ji je Majakovski
napisal prolog in jo razdelil v tri
dejanja, je režiral in preuredil v
dva dela režiser Virgilio Bardella,
scene in kostume je pripravil Er-
mes Lasagni, glasbo in ritme Pino
De Vita, za luči je skrbel Raffaele
Serra, za organizacijo pa Lorenzo
Grassi. Vseh igralcev in igralk ni
več kot kakšnih deset in miški ne
spremljajo s pravo spoštovitostjo ter
jo nagradili z dolgim in narduš-
nim aplavzom. Zdi se, da so mnogi
med njimi po tolikih letih na
novo odkrili še ruski futurizem
kljub domačemu njegovemu začet-
niku Marinettiju.

Vsebinska preuga dela predstave,
kot je zapisano na omenjenem le-
paku, je naslednja: »Iz revolucio-
narnega potopa naj se reši, kadar
more. Rešijo se nekateri buržuji,
gospodje, nekaj ubogih proletarcev,
smrkavi socialdemokrati. Ko ni več
nobenega zavetja, začnejo vsi gra-
diti ladjo. Vzpostavijo se avtokracija.
Vzpostavijo se demokratična republi-
ka, Ciste (buržije) vržejo v morje.
Pride do novega govora na gori.«
Vsebinska druga dela pa se gla-
si takole: »Med potovanjem v ob-
ljudljeno deželo se delavci ne mo-
rajo bati ničesar, niti hudicev na
dnu peka in ne bodo se niti usta-
vili, da bi gledali paradiz. Toda
obljubljena dežela je sen. Iz neder
revolucije se je vnovič rodil malo-
mešan. Končni spopad med kapi-
talizmom in proletariatom.
Ivanom ni nikoli končan. Borba se
nadaljuje.«

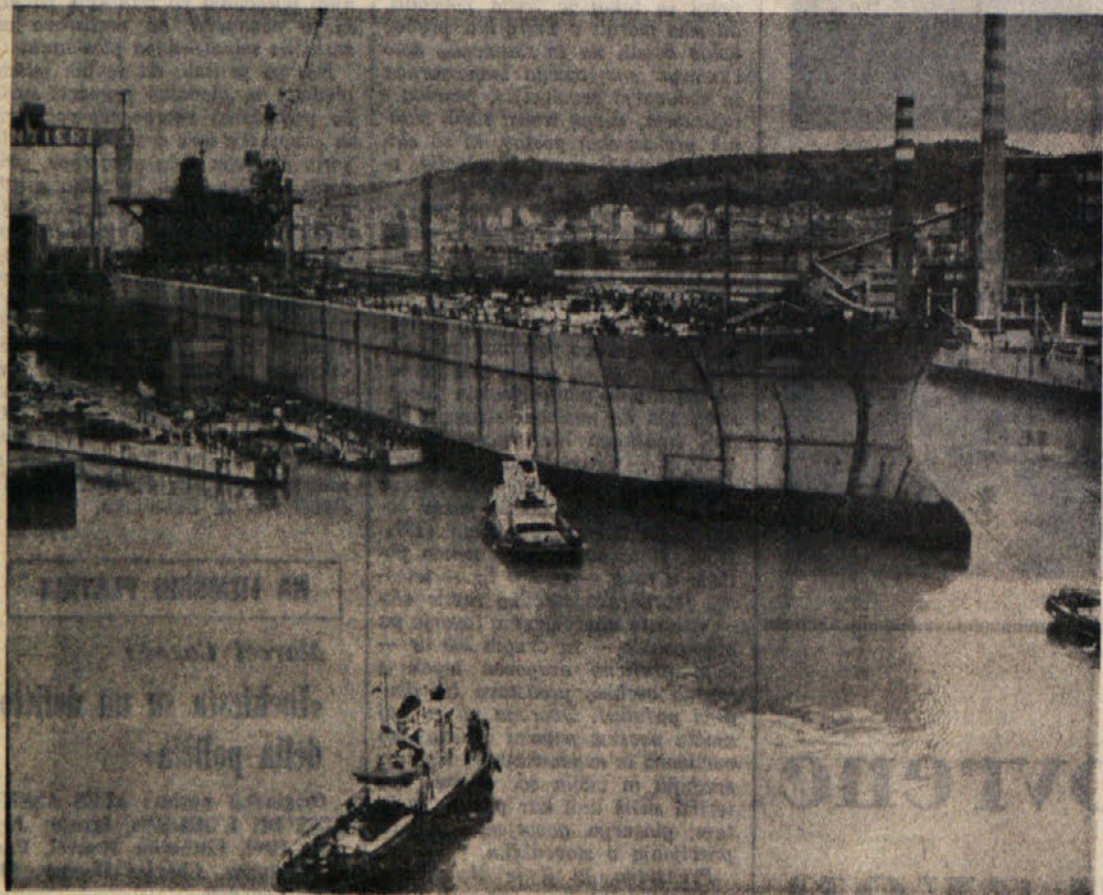
Tako je zapisano na lepaku, če-
prav igralci v zboru govorijo: »Re-
volucija se nadaljuje.«
Vsekakor sta bili obe predstavi
pomembni kulturni dogodek za na-
še mesto, v katerem prebiramo
prav v teh, bolj ali manj deževnih
februarjskih dneh, vesti o novi vla-
di demokratskega desničarja, z
zidov pa nam govorijo lepaki o

tem, kako je misovski mnogoobe-
tajoci voditelj igralcev »Tea-
tro-umoro« je v soboto in nedeljo pri-
kazala Tržačanom v Auditoriju
V. Majakovskega futuristični
»sherojsko, epsko in satirično pred-
stavo« »Misterija - Buft« iz davne-
ga leta 1918. Takrat so jo prvič
uprizorili v Moskvi in Meyerholdovi
režiji in takoj je treba povedati,
da smo morali v Trstu kar preveč
dolgo čakati na to znamenito delo
slavnega sovjetskega samomorila
in »bombarja revolucije«, pesnika -
agitatorja, enega izmed tistih sla-
vnih proletarskih poetov, ki so sla-
vili zmagoviti pohod revolucije, o-
pevali tovarne in proletarijat.

VČERAJ V LADJEDELNICI ITALCANTIERI V TRŽIČU

Splavitev orjaške motorne cisterne največje doslej zgrajene v Italiji

Njena nosilnost znaša 253.000 ton in je tudi med največjimi na svetu - Zgradili bodo še dve enaki - Pogonjal jo bo doslej največji v Italiji zgrajeni Dieslov motor

Orjak je zaplavljen iz plovne bazena, v katerem se je rodil

V gradbenem doku tržaške ladje-delnice «Italcantieri» so včeraj splavili orjaško motorno cisterno z nosilnostjo 253.000 ton in konstrukcijsko številko «4244», ki jo ladje-delnica gradi za družbo Italnavi brodarstva skupine Camelli, za katero je v prejšnjem letu zgradila tudi 228.000-tonski turbocisterni «San Giusto» in «Santa Rosalia». Spuščanje vode v bazen se je začel ob 8. uri, ladja pa je lahko izplula z gradbišča kmalu popoldne.

Ladjevelikarstvo so začeli graditi

13. septembra lani in je največja motorna cisterna, kar so jih doslej zgradili v italijanskih ladje-delnicah ter obenem ena največjih na svetu. Njene glavne značilnosti so: skrajna dolžina 348,50 m, višina pri zgornjem mostu 26,60 m, skrajna širina 51,81 m, vgrez pri polnem tovoru 19,91 m, bruto teža 140.000 ton, bruto nosilnost 253.000 ton, kapaciteta cistern 320.900 kub. m., hitrost pri polnem tovoru 16,4 vozla na uro.

Ladjo, ki je prva iz serije treh

enakih, bo pogonjal novi motor diesel fiat 10610 S z jakostjo 38.600 k. s. in 106 obrati na minuto. Motor je najmočnejši, kar jih je doslej izdelala italijanska industrija. Celotni pogonski motor je do skrajnosti avtomatiziran, nato varovanje pa bodo upravljali s centraliziranim tele vodenjem.

Brž ko bodo izpraznili bazen, bodo že danes v njem postavili gredele za konstrukcijo št. 4259, t. j. za ladjo za podjetje SNAM iz Milana, ki bo imela enake značilnosti.

PRED TRŽAŠKIM PRIZIVNIM SODIŠČEM

Škvadrist Neami tudi v prizivu oproščen obtožbe skrivanja orožja in razstreliva

Zasliševanje obtoženega pristaša neofašistične stranke je trajalo le nekaj minut - Plačati bo moral... sodne stroške

Znani tržaški škvadrist Francesco Neami je včeraj spet imel srečo. Tržaško prizivno sodišče, ki ga je predsedoval dr. Marsi (tož. Mayer, zapis, Mosca), je obtožencu potrdilo prvostopno oprostitelno razsodbo zaradi pomanjkanja dokazov. Kot znano, je bil Neami obtožen, da je v kleti stavbe v Ul. D'Alviano 31/2 imel skladišče ročnih bomb, šaržerjev za mitraljez in dinamit.

Dejstva so bralcem znana. Dva meseca pred odkritjem skladišča, 16. marca lani, ko so v mestu še veliko govorili o napadu na sen. Vidalijsko, so agenti letalskega oddelka tržaške kvesture prišli v Ul. D'Alviano 31/2, kjer so v kleti stavbe C 6 našli arzenal bomb, razstreliva in druge municije. Točneje je bilo tam 16 ročnih granat vrste OTG, 3 kg trotila, jeklenka za umetno megljo, šest šaržerjev za brozostrelko in 73 nabojev. Nekaj dni pozneje so otroci, ki so se igrali v vrtu pod hišo, našli med smetmi še dve bombi. Za las in ima izmed teh ročnih bomb ubila dečka, ki jo je iz strahu zalul v zid.

Se istega večera je Francesco Neami, znani aktivist MSI, ki stane v isti zgradbi, izginil neznan kam. Po telefonu se je z ravnateljem sanatorija INPS pod Obelskom, kjer je bil uslužben, dogovoril za 29-dnevni dopust in ga ni bilo več na spregled.

Tudi prvostopno obravnavo, ki je bila dne 24. maja lani, se Neami ni udeležil. Branila sta ga odvetnika Giacomelli in Carlet. Ob tej priložnosti je imel zelo pogumen govor takratni javni tožilec dr. Borracetti, ki je v popolnanskem delu razprave razvil svojo tezo, da je Neami kriv, da je bil »javljen tudi zaradi poskusa obnovitve fašistične stranke, poleg tega pa je svojo krivdo zelo jasno podpiral z begom. Hkrati je javni tožilec priznal, da je bila sodna preiskava zelo pomanjkljiva in na koncu predlagal za obtoženco 2 leti zaporne kazen.

Proti razsodbi prvostopnega sodišča sta vložila priziv tako dr. Borracetti kot seveda Neamijeva branilca. Na včerajšnji razpravi je bil Neami prisoten.

»Vse zadeve mi je popolnoma tuja...« tako je v običajno fašistično nesramnostjo pričel pripovedovati sodnikom, nato pa dejal, da je izvedel za odkritje skladišča po nekem občinskem svetovalcu in sicer zvečer istega dne.

»Zakaj ste pa pobegnili?« je vprašal Neamija predsednik dr. Marsi. »Veste...« Slisal sem, da se je govorilo o meni in ker nisem hotel, da bi me obtožili prekrška, ki ga nisem storil, sem pobegnil. Samo zato.

S tem je bil, tudi nekajminutno zaslišan Neami končan. Prvi je spregovoril javni tožilec dr. Mayer, ki je zahteval, naj sodni zbor sprejme prizivne razloge svojega ko-

Z avtom v kanal

Včeraj zjutraj okrog 8. ure je 23-letna Annamaria Gregori poročena na Lugnanu iz Gradača, Ul. Marchesini 17, zavozila s svojim avtom fiat 850 v kanal Brancolo blizu mostu pri restavraciji Checca. Zensko je pritisnil preveč h kraju avto fiat 1700, ki ga je vozil Attilio Di Lorenz iz Trassolda v Furlaniji. Kol, fiata 850 je zdrsnilo s cestnice in avto z ženo, ki je v petem mesecu nosečnosti, je izginil v vodi. Di Lorenz je bil skočil v vodo, potegnil ženo iz nje in jo odpeljal v tržaško bolnišnico, kjer so jo pridržali na zdravljenju zaradi premrženja in raznih poškodb.

Jutri bodo odprli solkanski blok

Jutri bodo po 44. dneh spet odprli mejni prehod pri Solkanu, ki

V Gorenjem Barnasu v Beneški Sloveniji so predvčerajšnjim pokopali zavrednega beneskega duhovnika Fortunata Blazutica, ki je zažugal leta služboval v Ippisu v Furlaniji in je želel biti pokopan v rodnem kraju

GORIŠKI DNEVNIK

OBČINSKI ODBOR V GORICI

Občinski svet bo sklepal o predlogu za poimenovanje srednje šole po Trinku

Pri državni žagi bodo uredili lesni strokovni center - Predlog za delno spremembo avtobusne proge proti Standrežu

Na predlog župana Martine je občinski odbor v Gorici na svoji seji v ponedeljek zvečer odobril sklep, da bodo sklicali sejo občinskega sveta za ponedeljek 28. t.m. ob 18.30. Župan je nadalje povedal o nameravani srečanju z deželnim odborom kot sodelstvo Giustom, ki so ga imeli sredi in na katerem so obravnavali šolske in kulturne probleme v Gorici. Župan je nadalje sporočil, da namerava deželna uprava ohraniti in reorganizirati državno žago in lesno podjetje v Gorici, kateremu namerava priključiti še center za usposabljanje v lesni industriji. Pri katerem bodo gozdenje usposabljali tudi v drugih gozdarskih vedah. Sklep deželne uprave v tem smislu je sporočil deželni odbor za finance dr. Tripani, ki mu je zato občinski odbor izrazil svoje priznanje. Sklenili so nadalje, da bo občinska uprava sodelovala in bo tudi neposredno posejala za našlo izvedbo tega programa, ki bo dal še večji pomen obstoju državne žage v Gorici v njenem novem svetu lesnega centra.

Odborniki so nato proučili načrt pravilnika za rajonske odbore po mestnih četrtih, ki ga je predložil odbornik Fantini. Rovis je predložil načrt mestnih podjetij za delno spremembo avtobusne proge št. 1. proti Standrežu. Ko bo načrt dokončno pripravljen, ga bodo predložili občinskemu svetu v odobritev.

Odbornik Moise je poročal o stikih, ki jih je imel z župani sosednjih občin za ustanovitve turistične ustanove za goriska Brda. Odobrili so nadalje občinski prispevek za IV. etapno kolesarsko dirko Alpe-Adria, ki bo v začetku maja. Govor je bilo tudi o kulturnih programih goriske občine s posebnim ozirom na pripravo spominskih razstav del gorških slikarjev Italica Brassa in Edoarda Del Nerija.

Odbornik Moise je končno sporočil, da je kolegi profesorjev slovenske srednje šole v Ul. Randaccio v Gorici predlagal, naj bi to šolo poimenovali po velikem beneskem rojaku Ivanu Trinku. O tem predlogu bo razpravljali občinski svet.

V nadaljnjem delu se je obravnavali in odobrili še številne upravne ukrepe na predlog posameznih odbornikov. Kar se javnih del tiče pa je odbornik Agati povedal, da bodo predložili občinskemu svetu v odobritev sklep, naj bi poverili arhitektu Salvatoreu Romanu iz Firenc izdelavo načrta za asanacijo zgozdovinskih stavbe in okolje v Ul. Baiamonti, kjer ima sedež občinska ustanova za socialno pomoč revšem. Odobrili so še sklep, da bodo zaprosili za deželni prispevek za občinski zgodovinski arhiv.

Lepo predavanje o Dolenjski v klubu «S. Gregorčič»

Veliko ljudi se je zbralo v ponedeljek zvečer v dvorani kluba «Simon Gregorčič», kjer je predaval iztok Hoen iz Nove Gorice prikazal nad 150 lepih barvnih diapozitivov o Dolenjski, tej jugovzhodni slovenski deželi, ki je polna gradov, lepih gričev, gozdov,

ki nas spominja na številne slovenske pesnike in pisatelje, ki so se tu rodili, ki nas spominja tudi na bližjo slovensko zgodovino, saj so se prav na Dolenjskem odvijali najhujši boji med partizanskimi enicami in tolpmi okupatorjev in njih pomagavcev.

Predavatelj je vse to zelo naravno in podrobno prikazal. S tem predavanjem smo se v okviru klubskega delovanja povezali s prelopo našo Deželo ob Krki in Kolpi, kot je poudaril predsednik kluba Waitritsch, ki se je tudi spomnil prejšnjega predavanja na katerem pa je bila prikazana Kraška občina, ki se prireja vsako leto na slovenskem tržaškem Krasu.

Danes stavka zdravnikov v bolnišnicah

Zdravniki v vseh civilnih bolnišnicah širom države bodo danes stavkali. Stavko je tudi v naši pokrajini proglasil sindikat zdravnikov ANAAO in sicer za vse zdravnike, ki so uslužbeni v bolnišnicah v Gorici, Krmini, Trzinu in Gradežu. Sindikat zdravnikov pa zagotavlja, da bodo na razpolago kot vedno v bolnišnicah zdravniki za najnujnejše posege.

Stavko so proglasili ker se ne sprejema, po mnenju ANAAO, v celoti zdravniška reforma.

KONGRES JE BIL V NEDELJO V GORICI

Posoški kongres organizacije ACLI potrdil linijo vsedržavnega vodstva

Delegati so se zavzeli za samostojnost organizacije in proti vsakemu razkolu z desne - Pozdrav so prinesli sindikalni predstavniki

Članstvo posoških katoliških delavskih organizacij v ACLI zavrača vsakršno vmešavanje političnih strank v notranje delovanje te organizacije, istočasno pa zavrača vsak poskus razbitja te organizacije s strani desničarsko usmerjenih elementov, ki imajo precej podpore v nekaterih visokih krogih. Do tega kega zaključka so prišli delegati — bilo jih je okrog sto — na nedeljskem pokrajinskem kongresu ACLI, ki je sledil skupščini, ki so bile pred tem kongresom v mestih in v vaseh naše pokrajine.

ACLI se nahajajo v težkem položaju. Po odstopu prejšnjega predsednika Livia Laborja, ki je usta-

novil politično delavsko gibanje, ki je levičarsko usmerjeno, je v ACLI prevladala skupina, ki se je izrazila za socialistično (vendar ne strankarsko) obeležje omenjene katoliške delavske organizacije. Cerkevna hierarhija ni bila zadovoljna s to politično usmeritvijo in v nekaterih italijanskih pokrajinah je prišlo do dvojnega razkola. Ustanovili sta se dve slični organizaciji, ki uživata vso podporo cerkvenih oblasti in ki imata istočasno tudi svojo oporo v desničarskih krogih krščanske demokracije. ACLI so namreč bile do nedavnega organizacija, ki je v delavskih vrstah skrbela za pridobivanje glasov krščanski demokra-

ciji. Sedanje vodstvo gibanja pa je to povezavo odklonilo in sklenilo, naj bodo ACLI gibanje, ki skrbi za civilni in socialni razvoj delavstva; približati se mora bolj sindikatom kot eni ali več političnim strankam. Seveda taki rešitvi oporekajo ne le nekateri prvaki cerkvene hierarhije, marveč mnogi demokrščanski voditelji, ki bi lahko na ta način izkubili precejšnjo maso volivcev.

S takimi odločitvami osrednjega vodstva ACLI sožaljujejo tudi na Gorickem. To povzema bodisi iz poročila, ki ga je imel na nedeljskem kongresu pokrajinski tajnik ACLI Emilio Gondolo kot tudi iz nastopov raznih delegatov ter iz poročil o sestankih, ki jih lahko preberemo v biltenu posoške organizacije. ACLI imajo na Gorickem svoje člane pretežno v furlanskih vaseh in v vaseh v tržaškem okoliščju. V nekaterih primerih so nekatere akcije presegle celo poletje in akcije krajevnih levičarskih strank. Povedati pa moramo tudi, da so se do pred kratkim tudi na Gorickem akcije ACLI in Krščanske demokracije skoro istovestile.

Kar pa je zanimivo tako iz poročila kot iz diskusije je to, da »aclisti« na Gorickem docela odobravaljo akcijo, ki jo vodi v državnem merilu sedanje vodstvo. Takega položaja nimamo le na Gorickem, marveč v vsej deželi. Politiko vodstva so delegati potrdili tudi z izvolitvijo dveh delegatov, ki bosta odšla na osrednji kongres, ki bo v Cagliariju, kot tudi z izvolitvijo članov pokrajinskega vodstva organizacije. Emilio Gondolo in Renato Valentini bosta delegata, člani pokrajinskega odbora organizacije pa so: Emilio Gondolo, Franco Cecchin, Renato Valentini, Carla Visintini, Luigina Morsolin, Giorgio Percuzzi, Albino Moschion, Silvano Vetta, Antonio Bucarella, Giorgio Nogherotto, Adriano Vendramin, Giuseppe Moriva, Roberto Zonta, Laura Oleotto, Sandro Scandolara, Marilisa Boni, Marzio Lambertini, Gianni Squallaci, Rosina Cristini, Igino Scaramuzza.

Kongresu, ki je bil v telovadnici »Lenassi«, je prisostvoval vsedržavni podpredsednik Geo Brenna, pozdrave pa so prinesli tudi sindikalni predstavniki.

DEŽURNI LEKARNI v Gorici

Danes je ves dan in ponoči odprta lekarna Tavasani, Korzo Italija 10, tel. 25-76.

v Trzinu

Danes ves dan in ponoči je dežurna lekarna S. Nicolò — dr. Olivetti — Ul. I. Maggio 94, tel. 73-328.

Razna obvestila

Pokrajinska uprava v Gorici namerava prodati dve stavbi, ki sta doslej služili kot karabinjerski vojašnici. Prva stavba je v Trzinu, Ul. IX. Giugno, druga pa v Pieris, Ul. I. Marconi. Kogar to zanima se lahko zgleda za informacijo na sedežu pokrajinske uprave v Gorici, Korzo Italija 55.

Zaprta ulica

Goriska občinska uprava sporoča, da bo dne 24. februarja zaprta Ulica Giustiniani, zaradi čiščenja.

V NEDELJO ONSTRAN MEJE

Pet prometnih nesreč s prav toliko ranjenimi

Precej gmotne prometne škode na avtomobilih

V nedeljo se je na oni strani meje pripetila vrsta prometnih nesreč, pri katerih je bilo več ranjenih, vendar pa ni bilo nobene smrtno žrtve.

Ko je vozil od mejnega prehoda Predel proti Logu pod Mangartom, je 23-letni Ernesto Pasqualetto iz Nabrežine zdrknil s svojim avtomobilom s ceste v 7 metrov globok jarek.

V gorških Brdih se je ponesrečil 49-letni Guido Magrino iz Manzana. S svojim avtomobilom je vozil proti Medani, ko je zaradi nepazljivosti zavozil na levo stran ceste ter zdrknil po pobočju 40 metrov globoko.

Zaradi neprevidnosti je zavozil s ceste 27-letni Danijel Halas iz Ljubljane. Svoj avto je vozil od Idrije proti Zelinu, ko je nenadoma zdrknil v jarek ter po njem vozil skoraj 50 metrov. Ta trenutek je iz nasprotne strani privozil 25-letni Silvio Domini iz Tavagnacca pri Vidmu, ki je v zadnjem trenutku zaustavil svoje vozilo ter tako preprečil hujšo nesrečo.

V bližini Kobariida se je ponesrečil 63-letni mopedist Andrej Kravanja iz Bovca. Ko je vozil proti Tolminu, mu je velik pes prekril cesto. Hudo poškodovana Kravanja so nemudoma odpeljali v šempetrsko bolnišnico.

DANES V LJUBLJANI

Delegacija iz Gorice gost Gospodarske zbornice SRS

Razpravljali bodo o sodelovanju pri reševanju skupnih problemov

Danes je odpotovala v Ljubljano gospodarska delegacija Trgovinske zbornice za Gorisko; delegacijo vodi predsednik geom. Delio Lupieri v njej pa so še Caselgrandi, Sacellotti, Zulliani ter glavni tajnik Bertolazzo in dr. De Rocco. Delegacija je gost gospodarske zbornice Slovenije ter se bo ob tej priliki razgovarjala z gospodarskimi operaterji Slovenije in predstavniki tamkajšnje gospodarske zbornice o skupnih problemih s posebnim ozirom na gospodarske probleme omejenega področja in o bodočem sodelovanju na tem področju.

Kot znano vzdržuje trgovinska zbornica v Gorici stalne stike tudi s predstavniki iz Nove Gorice in drugih omejenih občin ter je imela tudi s predstavniki Gospodarske zbornice Slovenije že več srečanj v Ljubljani in Gorici, na katerih so obravnavali in reševali

razne obmejne probleme, pri katerih sta zainteresirani obe stranki v obojestransko korist.

Slovensko gledališče v Trstu — Slovenska prosvetna zveza — Gorica — Zveza slovenske katoliške prosvete — Gorica, v sodelovanju z E.M.A.C. iz Gorice

GOSTOVANJE PRIMORSKEGA DRAMSKEGA GLEDALIŠČA 12. NOVE GORICE

BRANISLAV NUŠIČ

POKOJNIK

Komedija v treh dejanjih

Poslovenil: MILE KLOPEC

Režiser: JANEZ POYSE

Scenograf: JANEZ LENASSI

Kostumograf: ANJA DOLENC

V nedeljo, 27. t. m. ob 16. uri

Abonma red B — okoliščja

V ponedeljek, 28. t. m. ob 20. uri

Abonma red A — mestni

Vozila bosta naslednja avtobusa:

Avtobus št. 1: Vrh odhod ob 19.30 gostilni - Devetak - Grif Poljane ob 19.30 gostilna Peric Doberdob ob 19.40 pred občno Jamlje ob 19.50 gostilna Pahor Dol ob 20. Boneti, Palkič, gostilna Peric, Rupa - Pod. Gabrje ob 20.05 pri gost. Obč.

Avtobus št. 2: Sovodnje odhod ob 19.25 pri občini, pri gostilni Tomšič, Podgora ob 19.40 pred vodom v tovarno, Števerjan ob 19.50 Bukovje, Števerjan ob 19.55 Dvor, Oslavje ob 20.05 pri kostnici, Pevma - St. Maver ob 20.10 pri spomeniku.

Kino

Gorica

VERDI ob 17.15: »Lei non fuma, lei non beve ma...« A. Girardot in B. Blier, kinematopski barvni film mladini pod 14. letom prepovedan. CORSO ob 17.00: »Gli aristocratici« barvna Walt Disneyeva animirana MODERNISSIMO ob 17.15: »Rapporto sul comportamento sessuale della studentessa«, igrajo študentke in njihovi prijatelji; italijanski kinematopski film v barvah; mladini pod 18. letom prepovedan. CENTRALE ob 17.15: »Per qualche merendina in più«, S. Laurent in O. Hardy, ameriški film. VITTORIA ob 17.15: »Al vivi e moriti«, V. Price in M. Damon; kinematopski barvni film; mladini pod 16. letom prepovedan.

Trzin

AZZURRO ob 14.00 »James Bond, agente 007 — una cascata di diamanti«, Sean Connery, Kinematopski film v barvah. EXCELSIOR ob 16.00: »I due glaciatori«, Giuliano Gemma, V. barvni. PRINCIPE ob 16.30: »Il giorno dei fazzolletti rossi«, Christopher Lee, V. barvni.

Nova Gorica

SOCA (Nova Gorica): »Javna istina«, nemški barvni film — ob 18. in 20. SVOBODA (Sempeter): »Noro ero«, francoski barvni film — ob 18. in 20. ur. PRIVACIA: »Most na reki Kwana«, ameriški barvni film — ob 20. RENČE: Danes zaprto. SEMPAS: Danes zaprto. DESKLE: »Nenavadna zgodba«, italijanski barvni film — ob 18. in 20. ur.

SOZALJA

Klub »Simon Gregorčič« izreka žiči Smetovi ob smrti sestri Zlati iskreno sožalje.

Odhod in članstvo SPD izreka iskreno sožalje svojemu predsedniku žiči Smetovi ob izgubi njene sestre Zlate.

Uslužbenici SPZ, SKGZ, Glasbeni matice in Kmečke zveze v Gorici se pridružujejo žalovanju svoje sodelavke Jožice Smetove ob izgubi njene sestre Zlate.

Vsem prijateljem in znancem sporočamo, da nas je nepričakovano zapustil naš predragi

ALOJZ RAVBAR - EGON

kapetan JLA v pokoju

Pogreb dragega pokojnika bo danes, 23. februarja, ob 16. uri, izpred mrtvašnice v Solkanu na pokopališču v Kromberku.

Zena Olga, sin Egon, hčerka Tatjana z družino in drugo sorodstvo

Nova Gorica, Prosek pri Trstu, 23. februarja 1972

ZLATA SMET

Pogreb bo danes, v sredo, 23. februarja, ob 14. uri, iz kapele splošne bolnišnice v Gorici v cerkev sv. Roka.

Sestra Jožica in brat Dušan z ženo Rafaelo, hčerka Rafaela in Kristine ter drugo sorodstvo

Gorica, Kobarid, Ljubljana, Sempas, Idriško, Mlinsko, Bovec, 23. februarja 1972

Otokar Keršovani

(Nekaj misli ob 70-letnici rojstva
velikega tržaškega revolucionarja)

Otokar Keršovani priteva-
mo k najvidnejšim voditeljem
delavskega revolucionarnega gi-
banja v Jugoslaviji. Keršovani-
ju, žal, ni bilo dano, da bi videl,
kako zmagovalno so si njegovi
načrti utirili pot med NOB. Prav
kmalu po nacifasistični invaziji
Jugoslavije je omahnil v smrt
pod krogami ustaskih krmikov.
Naj si ob 70-letnici Keršovani-
vega rojstva vnoč priključimo
v spomin delež, ki ga je veliki
revolucionar prispeval k borbi
delovnega ljudstva proti svoji
izkoriščenosti.

Otokar Keršovani se je rodil
23. februarja 1902 v Trstu kot
sin učitelja. Iz Trsta je bil oce-
premeščen v notranjost Istre in
zato je Otokar končal osnovno
šolo v Pazinu. Po italijanski za-
sedbi Istre so se Keršovani pre-
selili na Hrasko v Jugosla-
vijo. Otokar je maturiral na
gimnaziji v Karlovcu in se za-
tem vpisal na univerzo v Za-
grebu, kjer je študiral gozdar-
stvo. Kot visokolesar se je z
uspehom posvečal organizaciji
študentske mladine. Nemara je
bil prav to eden od vzrokov,
da je mladega Keršovani tedi-
daj močno pritegnilo tudi čast-
ništvo. Leta 1922 je bil med
pobudniki častnika Mlada Jugo-
slavija, ki ga je pozneje tudi u-
rejal. Iz Zagreba je Keršovani
vredil pot v Beograd, kjer je
leta 1925 postal urednik časnika
«Novosti», ki je bilo glasilo kme-
čke (zemljoradniške) stranke.
Leta 1927 se je udeleževal kot
skolovec, a od leta 1929 da-
lje tudi kot član KPJ. Istega
leta so ga prvi postavili pred
sodišče in obsodili na 1 leto za-
pora. Pred sodniki ni skrivljal
svoje predanosti komunistični
partiji. Po prestani kazni je vse
svoje moči posvetil delu za KPJ.
Ko se je leta 1930 mudil v Ljubi-
ljani, mu je prišla policija na
sled in ga aretila. Tokrat je
bil Keršovani pred posebnim so-
diščem v Beogradu obsojen na
10 let robije. Začetka je to težko
zapornjo kazen prestopal v Ljubi-
glavi, pozneje pa v Sremski Mi-
troviči. Zaradi demonstracij v
kaznilnici je bil obsojen še na
dve leti zopora.

Po dolgih in trdnostnih bojih
so si komunisti v Sremski Mi-
troviči leta 1936 izbojevali izbo-
jstvo svojega položaja. Od tedaj
so smeli prejemati nekaj častni-
kov in pa tiste knjige, ki so bi-
le v državi dovoljene. Še večja
pridobitev pa je bila v tem, da
je bila tedaj oblast prisiljena vse

obsojene komuniste v Jugoslaviji
koncentrirati v Sremski Mitrovi-
či. V tistem času je začela že
krožiti govorica, da imajo obso-
jeni komunisti v Sremski Mitro-
viči svojo univerzo. Izvojevano
izboljšanje so pošteno izkoristili.
Začeli so študirati. Za organiza-
cijo študija sta imela prav po-
sebne zasluge Moša Pijade in
Otokar Keršovani. Otokar je pre-
dal noč in dan. Pisal je skrip-
ta za celo vrsto predmetov. Vse
to gradivo so komunisti ilegalno
raznosovali v sami kaznilnici.
Zelo važen je bil Keršovanijev
spis o nacionalnem vprašanju,
ki ga je moral podrobno prede-
lati vsak obsojen komunist. Ker-
šovani se je v zaporih izkazal
zlasti kot dober poznavalec a-
grarnih problemov in pa z godo-
vno jugoslovanskih narodov. V
zaporih je bil pobudnik časnika
«Udarnik». To je bil dnevnik in
začetka ga je Keršovani pisal
sam. Za to delo pa se je kmalu
usposobil več ljudi. Keršovani
je organiziral v Sremski Mitrovi-
či tudi novinarske tečaje. Prav
čudno pa je bilo to, da uprava
kaznilnice in policija nista pri-
šli nikdar na sled temu obsojen-
emu delu. Prostori pod podovi v ka-
znilnici so bili eno samo skladi-
šče ilegalnega tiska in študijskega
materiala. Dobri del tega
gradiva se je ohranil.

Čeprav je Otokar Keršovani
živel mnogo let med Hrvati in
Srbi, se je vendar smatral za
Slovenca. Bil pa je tudi Jugoslo-
van v najbolj pozitivnem pome-
nu te besede. Zavedal se je, da
je usoda enega jugoslovanskega
naroda povezana z usodo ostal-
ih jugoslovanskih narodov.

Otokar Keršovani je združeval
v sebi mnogo vrlin. Bil je politič-
ni, zgodovinar, lingvist in se je
bavil celo z glasbo. Mnogo je
pisal, vendar tako kot so tedaj
zahtevale potrebe. Svojejo ob-
sežnega dela o zgodovini Hrvatov
ni končal. Ustalo so ga ubi-
li, ko je bil v polnem delovnem
zagonu. Star je bil komaj 39 let.
Kako težka je bila za jugoslo-
vanske narode zguba Keršovani-
ja, bo najbolje razumel, kdor
ga je poznal. Otokar Keršovani
je bil velik ustvarjalec in tra-
gija je v tem, da je kruša
sila pretrgala mlajšega, tega
velikega moza prav v času, ko
so ga jugoslovanski narodi naj-
bolj potrebovali. Otokar Keršovani
bodi zlasti vsemu mlademu
pokolenju svetel vzor revolucio-
narnega bojevnika.

S. V.

TOKRAT JE BIL ŽRTEV 18-LETNI ŠTUDENT

FAŠISTIČNI PRETEPAČI V RIMU SPET NA DELU

Študentje napovedujejo udeležbo na današnji
manifestaciji proti procesu zoper Valpredo

RIM, 22. — Polozaj na italijan-
skih srednjih šolah postaja čedalje
bolj nemiren. Tudi danes so fašis-
tični pretepači napadli levičarskega
študenta. Dogodek se je zgodil
pred rimskim klasičnim licejem
«Augusto», napadeno pa so mora-
li prepeljati v bolnišnico. Gre za
18-letnega Giuseppea Gaglianija, ki
ni hotel stopiti v šolsko poslopje,
ko je zvedel, da se je v dvorščici
šole zbrala skupina desničarskih
dijakov. Polozaj je zelo nepri-
jeten na klasičnem liceju «Mamiani»,
kjer bi se morali danes zjutraj
študentje sestati s kolegi iz šole
«Castelnuovo». Ravnatelj «Mama-
nija» pa za ta sestanek ni dal
dovoljenja.

Profesor Conte, ravnatelj klasič-
nega liceja «Augusto» je na zahte-
vo desničarskih dijakov, da skliče-
jo skupščino v šolskih prostorih ob
8.30, odgovoril, da je ura povsem
neprijemna, in da zato skupščine
ne more dovoliti. Kljub temu so ga
napovedani uri na dvorščici šole
hotel desničarji imeti svoj sestanek,
kar je povzročilo reakcijo na-
prednih dijakov. Pred šolo so pri-
šli karabinjerji in policija, ki jih
je poklical ravnatelj, da bi prepre-
čili nadaljevali spopade med študen-
ti. V svoji izjavi je profesor Conte
dejal, da je proti političnim skup-
ščinam v šolah ter da je sploh
proti kateri koli šolski politični de-
javnosti.

V Rimu je bila zjutraj manife-
stacija, katere se je udeležilo ne-
kaj tisoč študentov. Da bi preste-
rali proti procesu zoper Valpredo.
Manifestacije so se udeležili dijaki
šol «Tasso», «Castelnuovo», «Geno-
vesi», «Fermi» in «Albertelli». Ob
koncu so dijaki napovedali, da se
bodo udeležili jutrišnje manifestacije
na Trgu Esedra, kjer bodo pri-
sotne vse levičarske izvenparla-
mentarne skupine.

Pred umetnostno akademijo v Fi-
rencah, ki je sedena za 19 dni,
so karabinjerji in agenti javne var-
nosti strgli plakate, s katerimi so
študentje, ki zasedajo akademijo,
hotel pojasniti občanom, katere so
njihove zahteve. Ta ukrep je soro-
žilo državno pravdnštvo, s prete-
vijo, da študentje organizirali pred
vrati akademije bloke, ter da so
spuščali noter le nekatere osebe.
V Firencah je bila skupščina na
fakulteti političnih ved, kjer je ve-
čina sklenila, da nadaljuje z za-
sedbo. Lekcij praktično ni že me-
sec dni, zaradi česar je odpadel

RIM, 22. — Jutri zjutraj ob 10.
uri se bo v glavni dvorani rimske-
ga porotnega sodišča začel proces
proti Pietru Valpredi, Emilu Bagno-
liju, Emilu Borgheseju, Robertu Ga-
gamelliju, Robertu Manderju, Ma-
riji Merlinu, Olivu Della Savii, Ste-
fanu Delle Chiaieju in Enricu di
Coli, ki so obtoženi, da so organi-
zirali ali da so pomagali pri orga-
nizaciji atentatov v Milano in v
Rimu. Na procesu ne bodo prisotni
trije obtoženci in sicer Della Savia,
Delle Chiaie in Di Cola, ki so se
pravočasno skrili (po čudnem naključ-
ju je beg uspel dveh najvidnejšim
fašističnim predstavnikom, ki so ime-
li opravka s krožkom «22. marec»).

Poleg navedenih oseb se bodo more
zagovarjati pred sodiščem še štiri
Valpredove sorodnice, ki so obtože-
ne, da so potrdile izmišljen plesalec
alibi.

Rimska kvestura je organizirala
močno varnostno službo pred so-
dnimi palači, kjer bo obravnava in
v bližini okolici. Nekaj tisočim po-
licijam in karabinjerjem bo poveljevalo
trinajst inspektorjev in karabinjer-
skih častnikov, vrhovno poveljstvo
pa bo imel podkvestor Vicario de
Nozza. Ob vhodu dvorane so policiji
danes postavili posebno napravo «me-
taldetektor», ki bo pomagala agen-
tom pri odkrivanju morebitnih ob-
oroženih ljudi. Napravo, ki so jo na-
mestili v vseh večjih mednarodnih
letališčih, kot pripomoček pri odkri-
vanju morebitnih zračnih gusarjev.
So sposobili na letališču Fiumicino.
Vlogo javnega tožilca bo imel na-
metni državni pravdnik dr.
Vittorio Occorsio, sodišču pa bo pre-
dsedoval dr. Orlando Falco. Obtožene
bodo branili najuglednejši italijanski
odvetniki, med drugimi bosta Pietra
Valpredo branila prof. Sotgiu in po-
slanec Lello Basso.

Čeprav se obravnava pred sodiščem
ni začela, je oziroma procesa po-
stalo že «vroče». K temu so danes
zvečer pripomogli odvetniki Edoardo
De Giovanni, Francesco Piscopo, Roc-
co Ventre in Giuliano Spaziali, ki
branijo obtoženo Enrica di Colo in
Emilia Bagnoia. Branilci so na ti-
skovni konferenci na sedežu radikal-
ne stranke govorili o načrtu za ob-
rambo svojih klientov. Potem ko so
ostro kritizirali preložitve procesa v

ZARADI EKSPLOZIJE V TOVARNI «CLEDECA» V MARGHERI

TRAGIČNA SMRT KEMIJSKEGA IZVEDENCA

Sindikati zahtevajo obnovo zastarelih strojev

MARGHERA (Benetke), 22. —
Kemijski izvedenec je izgubil živ-
ljenje in dva delavca sta bila ra-
njena zaradi eksplozije v podjetju
«CLEDECA» v Margheri.

Nesreča se je pripetila v oddel-
ku za destilacijo katrana, kjer je
bilo zaposlenih sedem oseb. Nena-
doma je v destilacijskih napravah
izbruhnil požar, ki je povzročil eks-
plozijo. Štirim delavcem se je po-
srečilo zbežati na prosto, 28-letne-
mu kemijskemu izvedencu Serafinu
pa ni uspelo zbežati, ker je bil
v trenutku eksplozije v zgornjih
prostorih oddelka. Na kraj nesre-
če so takoj prihiteli ostali usluž-
benci podjetja in gasilci, ki so z
dolgo lestvijo rešili delavca Gian-
franca Pezzattija, ki se je, kljub
hudim opeklinam, sam izvelel iz
požara. Odpeljali so ga v bolniš-
nico, kjer so ga zdravilni sprejeli
s pridržano prognozo. Več sreče je
imel drugi delavec Vittorio Pan-

zeri, katerega so le obvezali in
poslali domov.

Po prvih ugotovitvah preiskave
je do nesreče prišlo, ko so delavci
odprli pipe, ki je dovajala mine-
ralno olje v eno izmed peči. Nekaj
trenutkov pozneje je izbruhnil po-
žar, ki je povzročil eksplozijo.

Na kraj nesreče so poleg gasil-
cev in uslužbencev tovarne prihi-
li tudi delavci drugih tovarn, ki so
danes stankali, zaradi uhajanja pli-
na iz še nedograjenih tovarne Mont-
edison.

Predstavniki vseh kovinskih
podjetij v Margheri so se danes
sestali s podžupanom in so zahte-
vali naj odprejo prekinitev proizva-
janja plina v tovarni Montedison,
dokler ne bo popolnoma dograjena.
Po nesreči v tovarni «CLEDECA»
so sindikalni predstavniki tudi za-
htevali obnovo vseh strojev in
strij v Margheri, ki so že precej
zastareli in ne ustrezajo več no-
vim varnostnim zahtevam.

Na procesu za nesrečo v Mattmarku

Tožilec zahteval smešno nizke kazni

ŽENEVA, 22. — Javni tožilec
je zahteval smešno nizke kazni za
inženirje in funkcionarje, ki so ob-
toženi odgovornosti za nesrečo v
Mattmarku, v kateri je umrlo 88
delavcev.

Nesreča, ki je privedla pred so-
dišče švicarske inženirje in funk-
cionarje, se je pripetila 30. av-
gusta 1965. Velikanska gmota ledu
se je odtrgala od ledenika in je
pokopala naselje delavcev, ki so
gradili jez v Mattmarku. Po prei-
skavi, ki je trajala 7 let, je švicar-
ski sodišče obtožilo inženirje in
funkcionarje, ki so bili odgovorni
za gradnjo jez, da so zanemarili
vse varnostne ukrepe, čeprav so
jih nekateri strokovnjaki opozorili
na možnost, da se od ledenika od-
cepi gmota ledu in pokoplje de-
lavске barake.

Obrazložitve so prisostvovali tudi
svoji nekateri žrtve, ki med drug-
im se vedno čakajo na poravnava
odškodnine, od katere so dobi-
li le predjem. Sodišče bo mora-
lo tudi določiti višino odškodnine
za svoje žrtve.

Po branju obtožnice je sprego-
voril javni tožilec, ki je zahteval
naravnost smešne kazni za odgo-
vorne funkcionarje in inženirje: od
1.000 do 2.000 švicarskih frankov
globe (od 152 do 304 tisoč lir).

TRŽAŠKI DNEVNIK

PREDSTAVNIK «CITRUS MARKETING BOARD»:

Izrael namerava podvojiti dobave agrumov čez Trst

Ladja «Inge Krueger» je pripeljala večji tovor - V prihodnjih dneh
še tri ladje z izraelskimi pomarančami, limonami in grape-fruitom

Zahodnonemška ladja «Inge Krue-
ger», ki so jo najeli Izraelci za
prevažanje domačih agrumov, je
te dni pripeljala v Trst 144.000
zabojev pomaranč, limon in grape
fruita. Dovo izraelskih agrumov
v našo luko je v stalnem porastu:
lansko leto so ladje pripeljele 145
tisoč ton pa je bilo agrumov izra-
elskega izvora. V letošnjem letu
naj bi po računih izvoznika «Ci-
trus Marketing Board» dovoz izra-
elskih agrumov v Trst dosegel pri-
blizno 130.000 ton. Če k temu do-
damo pričakovani dovoz agrumov
iz drugih dežel, naj bi celoten pro-
met s pomarančami, limonami in
grape-fruitom dosegel do konca le-
ta 175.000 ton.

Izraelci v zadnjih letih močno
pospešujejo gojenje agrumov, hkrati
s tem pa vztrajno izboljšujejo
kakovost domačega pridelka. Izra-
el si že dalj časa prizadeva, da

bi s svojimi agrumi čim boljše
prodor zlasti na evropsko tržišče,
pri tem pa skrbi za sodobno ure-
jeno razpečevalno mrežo.

Od tovara 144.000 zabojev agru-
mov, ki ga je pripeljala v Trst
«Inge Krueger» in ki so ga izkra-
li pred skladiščno štev. 71 v novi
luki, je 10.000 gabjic namenjenih
na tržišče Zahodne Nemčije, preo-
stali tovor pa bodo prevzeli av-
strijski in švicarski razpečevalci.
Druga ladja, ki pripada prav tako
kakovosti «Inge Krueger» neki zahod-
nonemški plovidbi družbi, «Osten-
bank», je prispele te dni na svoji
krstni vožnji v Trst s 84.000 za-
boji izraelskih agrumov, name-
njenih deloma Nemčiji, deloma Av-
striji in deloma razpečevalnemu
središču v Veroni. Prve dni fe-
bruarja je italijanska ladja «Si-
cilia» pripeljala iz Izraela tovor
93.000 zabojev pomaranč, limon in
grape-fruita.

Delo deželnih komisij

Včeraj dopoldne sta se sestali pr-
vi in četrti komisija pri deželni
upravi. Prva, ki jo vodi svetova-
lec Cocianni, je izrekla svoj pr-
stanek na zakonski načrt, ki ga bo
danes vzel v pretes deželni svet
(posegi za preusmeritev proizvo-
dnje v industriji). Z istim vpraša-
njem se je ukvarjala tudi četrta
komisija, ki je tudi sprejela za-
konski načrt ter ga izpopolnila s
vrsto popravkov.

● Danes ob 19. uri bo na občins-
kem sedežu za Kjadin - Rocul v
Ulici Mauneron 2 javna skupščina
konzulte, na kateri bodo razpra-
ljali o problemih rajona. Meščani
tega področja so javljeni k ude-
ležbi.

Tatovi obiskali

Henriquezev muzej

Znani tržaški zgodovinar in last-
nik istoimenskega vojaškega muzeja
pri Padričah, 63-letni Diego De He-
nriquez iz Ul. S. Maurizio 13, re-
novo sreče. Podobno kot pred me-
senci, so pred dnevi neznanj iz-
kavti spet obiskali njegov muzej
na prostem in se polastili 50 kg
težkega medeninega grnatnega
naboja, dragocenege zgodovinskega
primerka, ki je pripadal slovit ar-
hitektski oklopnici «Viribus Unita».

Henriquez, ki se je zavedel ta-
vine šele predvčerajšnjim, je pove-
dal agentom opskega komisarata
javne varnosti, ki zadevo preiskuje,
je, da je bil naboj visok polnoprav-
ni, shranjen je pa bil v blagin-
nem vozilu. Njegova materialna
vrednost je sicer malenkostna, okrog
10 tisoč lir, zato je pa tem večja
zgodovinska vrednost tega predmeta,
saj po cenitvah presega milijon lir.

S furgonom

podri upokojenja

Včeraj, malo čez polno, je 61-let-
ni upokojenec Filippo Fonda iz Ul.
Palladio 1/1 prečkal izven prehoda
za pešce Trg De Gasperi, ki ga je
s furgonom videmske registracije
podri 48-letni Giovanni Nemi iz
Scala Bonghi 26 v Trstu.

Moškega, ki si je pri padcu na
asfaltu pobol po levem kolenu in
roki, so z rešilcem odpeljali v
glavno bolnišnico. Tu so mu obve-
zali rane ter ga odlovsili s pro-
gnozo okrevanja v približno 10 dneh.

Neroden padev

v stanovanju

Včeraj popoldne ob 14.40 so spre-
jeli na ortopedski oddelku glavne
bolnišnice 68-letno Marijo Kostu-
por. Sedmak iz Kriza št. 165, ki
se bo zaradi zloma leve stegnenice
«morala zdraviti približno tri
mesce».

Sedmakova je povedala, da je
v ponedeljek nerodno zdrsnila na
podu svojega stanovanja, ker pa
je bolečine začutila šele včeraj,
je zaprosila za bolnišnično pomoč.

Aretirana Jugoslovana

s skoraj 1 kg hašiša

Agenti finančne straže so včeraj
popoldne, okrog 14. ure, aretirali v
nekem hotelu v središču mesta dva
jugoslovanska državljana in ju nato
prijavili sodnemu oblastem zaradi po-
sesti mamila. 32-letni Hajira Kalender
in njegov brat, 35-letni Velja Kalender,
oba iz Skopja, sta imela pri sebi
skritih v najlonjski vrečki, 863 g
čistega hašiša. Povedala sta, da sta
ga nameravala prodati za približno
pol milijona lir.

Rodezijske oblasti

osvobodile Todda

SALISBURY, 22. — Rodezijske
oblasti so osvobodile nekdanjega
premiera Garfielda Todda, ki so ga
aretirali 18. januarja skupno z nje-
govo hčerko Judith ter z nekateri
mu drugimi nasprotniki sedanjega
rodezijskega rasiističnega režima,
ki ga vodi Ian Smith. Todda so od-
peljali na njegovo farmo, od koder
se «iz varnostnih razlogov» ne bo
smel oddaljiti.

Novi razpleti v procesu

proti morilecem

Vasfija Tela?

KAIRO, 22. — Branilci štirih Pa-
lestincev, obtoženih, da so ubili
jordanskega premierja Vasfija Te-
la, so nakazali možnost, da je jor-
danskega ministra ubil eden od nje-
govih telesnih stražnikov, ki naj
bi ga že dalj časa sovražil. Ta naj

SREDA, 23. FEBRUARJA 1972

TRST A

7.15, 8.15, 11.30, 14.15, 17.15, 22.15
Poročila; 7.30 Jutranja glasba;
14.40 Radio za šole; 12.10 Brali
smo za vas; 12.20 Za vsakogar
nekaj; 13.30 Glasba po željah;
17.20 Za mlade poslušalce; 18.15
Umetnost, književnost in priredit-
ve; 19.50 Duo Pedezani-Cognaz-
to; 19.10 Higiena in zdravje; 19.45
Pesmi in plesi s Tahitija; 20.00
Sport; 20.35 Simf. koncert.

TRST

12.10 Plošče; 14.45 Tretja stran;
15.10 «Il Locandiere»; 16.00 Simf.
koncert.

KOPER

6.30, 7.00, 10.00, 12.30, 17.00, 19.15,
22.15 Poročila; 6.40 Glasba za do-
bro jutro; 8.00 Popevke; 8.30 Da-
našnji gostje; 9.00 Otroški kotič-
ek; 10.25 Priljubljeno jim; 11.00
Mali koncert; 11.30 Današnje po-
pke; 12.00, 12.45, 13.07 Glasba
po željah; 14.15 Pobjega I Procol
Harum; 14.40 Zabavna glasba;
15.00 Prens RL; 15.30 Od Triglava
do Jadrana; 16.00 Primorski
dnevnik; 16.20 iz priljubljenih
pevov; 17.10 Vaši pevci; 17.30 Bje-
linskijske skladbe; 18.15 Jazz;
18.35 Plošče; 19.30 Prens RL;
22.15 Pop jazz; 22.35 Komorna
glasba; 23.00 Prens RL.

NACIONALNI PROGRAM

7.00, 8.00, 13.00, 15.00, 17.00, 20.00,
23.00 Poročila; 7.10 Jutranja glas-
ba; 8.30 Popevke; 9.15 Vi in jaz;
11.30 Radio za šole; 12.10 Plošče;
12.30 Zgodovina ital. popevke; 12.45
Veselo, popoldne; 16.00 Otroški ko-
tiček; 16.20 Za vas mlade; 18.20
Kako in zakaj; 19.10 Srečanje z
Vivaldim; 19.30 Motivi iz slav-
nih glasbenih komedij; 20.20 Od-
hod in prihod; 21.15 F. Mauriac;
Jagnje; 21.55 Stafeta; 22.10 Oper-
ni odlomki.

II. PROGRAM

7.30, 8.30, 9.30, 10.30, 12.30, 13.30,
15.30, 16.30, 17.30, 19.30, 22.30,
24.00 Poročila; 7.40 Poeta Dionne
Warwick in Claudio Villa; 8.40
Operni odlomki; 9.35 Orkestri;
9.50 Radijska priredba; 10.06 Po-
pke; 10.35 Telefonski pogovori;
12.40 Spored s P. Villagioni;
13.50 Kako in zakaj; 14.00 in 15.00
Plošče; 16.00 Draga Rai; 18.15
Plošče; 18.40 Vprašaj; 19.00 «La
Marianna»; 20.10 Srečanje peth;
21.00 Plošče; 22.40 Radijska pri-
redba; 23.20 Laha glasba.

III. PROGRAM

10.00 Koncert za začetek; 11.00
Prokofjev koncert; 11.40 Ital.
sodobna glasba; 12.20 Operni od-
lomki; 13.00 Medigra; 14.30 Por-
treti avtorja; 15.30 Pianista Or-
nella Vannucci-Treves; 16.15 Ra-
dijska priredba; 18.45 Mali planet;
19.15 Vaskovecni koncert; 20.15
Odlada o Kitajski; 21.30 Srečanje
s Saint-Saënsom.

FILODUFIZIJA

8.00 Koncert za začetek; 9.15
Ital. sodobna glasba; 9.45 Baročni
koncert; 10.20 Operni odlomki;
11.00 Medigra; 12.00 Glasba 19.
stoletja; 12.30 Plošče; 13.30 Simf.
koncert.

SLOVENIJA

7.00, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00,
13.00, 14.00, 15.00, 17.00, 18.00,
19.30, 22